ALIANTAI APSUPA 200,000 NACIŲ OLANDIJOJE

Darbuokimės už Roosevelto-Trumano Išrinkimą

VILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

This Issue Consists of Two Parts PART ONE

VOLUME XXV, NO. 230. PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPT.) 29 D., 1944 M. KAINA TRYS CENTAI.

Raudonoji Armija Perėjo Dunojų

KASDIENĄ—

Pas Lenkus Su Dewey Papeno Misija Žmonės Prieš Tai

Lenkijos pogrindžio armija, gen. Bor komandoj, susivienijo su partizanais (liaudies armija).

Liubline susidarė Lenkijos laikinoji valdžia iš įvairių srovių ir partijų.

Lenkų tremtinė valdžia Londone taigi visai neteko ryšio su Lenkija. Ji dabar tik pati save atstovauja.

Liublino Komitetas, arba laikina valdžia, **atsižada Vilniaus ir kitų sričių, kurios priklauso Lietuvai, bet buvę prijungtos prie Lenkijos.**

Tai smagi žinia lietuviams.

Bet mūsų patentuoti patriotai, iš Amerikos Lietuvių Tarybos, eina su lenkų fašistais, kurie stoja už Vilniaus Lenkijai prijungimą.

Laikinoji Lenkijos valdžia, sako, nori Britanijos ir Amerikos ryšių. Tuo reikalu padaryti žygiai šiuo tarpu tatai gal ir nebus galima, bet neužilgo bus.

Pabaltijos šalių tarybinės valdžios taipjau nori ryšių su Amerika.

Kada bus galutinai išlaisvintos tos šalys, nėra abejonės, Washingtonas duos saktį tų šalių **diplomatams.**

Drew Pearson, žinomas Washingtono kolumnistas, patiekė daugiau informacijų apie J. F. Dulles, potencialį Thomas Dewey valstybės sekretorių.

Dulles'o firma gynus nacių agentą Dr. Westrick ir kitus tokius.

Pats Dulles kaltinęs Roosevelto valdžią "karo kurstyme" prieš Ašį.

Dabar paaiški, jog Buffalo, N. Y., republikonų šulas ir Dewey ramstis Edwin Jaeckle taipjau buvęs nacių bundo advokatas, patarėjas. Jis taipgi priešas lenkų ir katalikų.

Tatai meta šviesos ant Dewey riksmo, kad Rooseveltas susidėjęs su komunistais.

Bauginimas komunistais ir žydais pirmas nacių argumentas.

Pažymėtina ir tas, kad republikonų kandidatus remia Gerald Smith, kuris skaitomas Amerikos fašistų vadu. Tai naturalu. Kada Dewey visur ir visuomet rėkia prieš komunistus ir CIO Politinės Akcijos Komitetą, fašistai savinasi jį nes jis kartoja jų riksmą.

Jis tuo riksmu pelnys kaip Zablackas ant muilo.

Iš Šveicarijos praneša, jog Franz von Papen, vokiečių klerikalų politikierius ir Hitlerio klusnus tarnas, padaręs ten misiją kalbinti pasitraukusius iš Vokietijos katalikų veikėjus prie sudarymo naujos valdžios Vokietijoj.

Tas rodo, kad Hitleris jau netiki laimėti. Jis dabar stengiasi kailį išgelbėti.

Sudarius naują valdžią, kurion netgi grąžinamas buvęs kancleris Wirth, manoma paveikti į tores Britanijoj ir reakais.

V. Andrulis.

ANGLAI KUOPIA JĖGAS PRIEŠ JAPONUS

Amerikos Nuostoliai Francuzijoj; Aliantų Armija Europoj Apie 3,000,000

LONDONAS ,rugs. 28.—Anglų koridorius Olandijoj, per kurį pabėgo parašiutistų izoliuota divizija, plečiamas ir vokiečių armijos apie 200,000 grėsia apsupimas vakarinėj Olandijoj. Iš čia Aliantai taipgi gali apeiti Siegfriedo liniją.

Amerikos Pirmoji Armija šešių mylių frontu per vokiečių tvirtoves Hurtgen miške, 14 ml. nuo Aachen, ant kelio į Cologne.

Amerikos Trečioji Armija grumiasi prie Metz.

Pranešama, jog nauja parašiutistų armija nuleista prie Hertegonbosch netoli anglų pramušto koridoriaus link Nijmgeno.

Nancy srity, pietiniam fronte, naciai irgi kontr-atakuoja. Dvi jų kontr-atakos atmušta. Vienoj atakoj 30 nacių tankų sudaužyta.

LONDONAS, rugs. 28. — Premieras Winston Churchill savo pranešime parlamentui sakė, jog karas gali užsitęsti ilgiau kaip manyta. Jis taipgi sakė:

Britanijos laivynas stos Amerikai talkon prieš Japoniją ir gera dalis laivyno jau sukoncentruota Indijos Vandenyne.

Amerikos armijos nuostoliai Francūzijoj yra 145,000 vyrų, Britanijos 90,000, bet vokiečių nuostoliai apie 1,000,000. Čia įskaitoma ir sužeisti ir nelaisvėn suimti.

Ant dvejų anglų yra trys amerikiečiai kariai Europoj.

Churchill sakė, kad vienas frontas jau pilnai laimėtas, tai nacių submarinai neterioja Aliantų laivų.

Jisai gyrė "izoliuotą diviziją" už jos pastangas, jos rolę ir už vykusį pasitraukimą, kada jau matėsi, jog ji neatsilaikys.

Francūzai Nori Stropiau Bausti Karo Kriminalistus

Nepatenkinti Neskubiu Baudimu ir Gaudymu Prasikaltusių

MARSEILLE, rugs. 28. — Francūzų spauda išmetinėja, kad karo kriminalistai ir Francūzijos išdavikai nesparčiai suiminėjami ir baudžiami. Daugelis jų laisvi vaikšto.

Raymond Aubrac, šios srities valdžios komisionierius, ramina nepasitenkinusius, kad karo kriminalisai bus išgaudyi. Nors daugelis jų paspruko į Vokietiją, bet ir ten jie bus suimti, nes Aliantų armija iš vakarų, Sovietų armija iš rytų spaudžia vokiečius ir ten pabėgę nenaudėliai bus suimti.

Francūzų laikraščiai sako, kad tuli teismai labai švelniai elgiasi su tais karo kriminalistais.

Nelsonas Raportavo Rooseveltui Apie Kiniją

WASHINGTON. — Donald Nelson sugryžęs iš Kinijos raportavo prezidentui Rooseveltui apie tos šalies padėtį ir jos pastangas kare prieš Japoniją.

Pirmiausia Gryš Karo Belaisviai iš Vokietijos

WASHINGTONAS. — Karo Departmentas formuluoja planus pirmiausia grąžinti 20,000 karo belaisvių patekusių vokiečiams Francūzijoj, laike invazijos.

akcininkus Amerikoj.

Tikimasi gauti ir popiežiaus paramos.

Tokiu būdu Hitleris ir jo kriminalistų grupė nori išsisukti nuo bausmės.

Galimas daiktas, kad tas veiktų į anglų tores, bet Anglijos žmonės tam priešintųsi.

Francūzijos žmonių niekaip negautum tai propozicijai.

Čekai, lenkai ir kitų naciais kankintų tautų žmonės tam priešintųsi.

Nėra abejonės, kad tam nepritarty Sovietų Sąjunga.

Herr von Papeno pastangos išgelbėti Hitlerį dėlto nueis niekais.

V. Andrulis.

Aštuonių Šalių Laivai Prieš Japoniją

WASHINGTON, rugs. 28. — Aštuonios Jungtinių Tautų sutikę sukoncentruoti savo laivus prieš Japoniją, pasibaigus karui su Vokietija.

Valstybės departmentas skelbia, jog tokią sutartį padariusios šios valstybės: Britanija, Lenkija, Belgija, Kanada, Olandija, Graikija, Norvegija ir Jungtinės Valstijos.

(Savaitraštis Time, vienas labiausia paplitusių, skelbia, kad ir Sovietų Sąjunga kariaus prieš Japoniją, kada Hitleris bus sumuštas. Time sako turi žinių iš tikrų šaltinių.)

Graikų Armijos Pasidavė Aliantų Komandai

ROMA, rugs. 28.—Gen. Serafis ir gen. Zervas, vadai skirtingų partizanų armijų, kurios nesutinką tarp savęs, pasidavė Aliantų armijos, išsikėlusios Albanijon, komandai.

Jie ims įsakymus iš Aliantų ir veiks pagal juos.

Viena armija buvo liaudies, kita rėmė Graikijos tremtinę valdžią. Dabar jos veiks vieningai.

Šešta Valstybinė Paskola Prasidės Lapkričio 20 d.

WASHINGTON, rugs. 28. — Iždinės Departmentas skelbia, jog su lapkričio 20 prasidės naujas vajus už pardavojimą karo bondsų. Tai bus šešta valstybinė paskola, kurią norima sukelti $14,000,000,000.

Smulkmenos bus paskelbta vėliau.

Dewey Pagelbininkas ir Nacių Bundo Rėmėjas

NEW YORK, rugs. 28.—Robert Hannegan, demokratų partijos čyfas, sako, kad Thomas Dewey pagelbininkas Edwin Jaeckle yra lenkų ir katalikų priešas, taipgi jis buvęs nacių bundo advokatas ir veikęs su naciais. Jaeckle yra republikonų šulas Buffalo, N. Y.

LIETUVIAI REIKALAUS IŠ VOKIETIJOS $40,000,000 UŽ SKRIAUDAS

Lietuvos Darbo Unijos Apskaičiuoja Nuostolius

MASKVA, rugs. 28.—Nacių padaryti nuostoliai Lietuvos darbo unijoms siekia 200,000,000 rublių, arba apie $40,000,000, pareiškė U. Stumbris, Lietuvos Darbo Unijų Centralinės Tarybos pirmininkas ir narys Vyriausios SSSR Tarybos.

Jis sakė, jog nuo Lietuvos išlaisvinimo jau įsteigta 14 didžiausių darbo unijų, jų tarpe Geležkelių Sąjunga, Statybos Darbininkų Sąjunga, taipgi odos ir tekstilės darbininkų sąjungos.

Nežiūrint nuožmaus nacių persekiojimo, darbo unijos Lietuvoje vis tiek veikė ir pasilaikė. Vien Vilniuje gyvavo 90 darbo unijų lokalų.

Darbo unijų organas taipjau reguliariai išeidinėjo, žinoma, buvo skleidžiamas nelegaliai.

Veikiausia kitos Lietuvos žmonių organizacijos ir įstaigos taipgi apskaičiuos vokiečių padarytus Lietuvos žmonėms nuostolius ir reikalauti atlyginimo už tai.

Vokietijos žmonėms naciai taigi uždeda sunkią naštą nevien laike karo, bet ir po karo.

LENKIJOS DVI ARMIJOS SUSITARĖ VEIKTI IŠ VIENO PRIEŠ NACIUS

LIAUDIES ARMIJA ATSIUNTĖ ATSTOVĘ Į LIUBLINĄ INFORMUOTI APIE TAI

MASKVA, rugs. 28.—Lenkijos pogrindžio armija, gen. Bor komandoj, ir Lenkijos partizanai (Liaudies armija) susitarė bendrai kovoti prieš nacius ir sudarė vieną komandą.

Tatai paaiškėjo, kai atvykus slaptai iš Varšavos liaudies armijos atstovė, kuri skelbiama kaip leitenantė Jeva, kalbėjo per radiją Liubline aiškindama vienybę.

Ji sakė, kad abi armijos susitarė kovoti išvien, ir kad bendra armijos komanda nepriima autoriteto gen. Bor, nei lenkų tremtinės valdžios Londone. Ji savistoviai veiks kaip Lenkijos armija.

Leitenantė Jeva atpasakojo kaip herošiškai lenkai grumiasi Varšavoj ir kaip naciai priversti gatvėse grumtis; jie niekur negali liuosai pasirodyti. Visur jie puolami.

Sukilimo įsakymas Varšavoj buvo duotas nelaiku, peranksti ir tatai daug atsiėjo kovojantiems prieš nacius, bet sykį kova prasidėjo, ji eina visame mieste.

Naciai atėmė kelias gatves iš lenkų, bet kova tebeina ir naciai traukiasi laukan iš miesto.

Varšava veik sugriauta. Vokiečiai nuolat bombarduoja tas dalis, kur partizanai ir pogrindžio armija užėmus.

Sovietų armija gi bombarduoja nacių pozicijas.

Jeva sakė, kad Sovietų armija persiuntė daug maisto, ginklų ir medikamentų. Taipgi Amerikos bomberiai nuleidę daug reikalingos paramos kovojantiems lenkams.

Anglų Submarinai Nuskandino 32 Priešo Laivus

LONDONAS, rugs. 28.—Tolimų Rytų vandenyse anglų submarinai nuskandino 32 priešo (japonų) laivus. Submarinai pasiekė net Sumatrą, taipgi Burmos pakraščius.

Nuskandinta daugiausiai mažesni laivai.

NEW YORK. — Amerikos Raudonasis Kryžius patyrė, jog Japonijoj yra 29,250 amerikiečių, kurių 19,934 yra karo belaisviai.

Trys Generolai Krito Kare

WASHINGTON. — Karo Departmentas skelbia, jog kare krito trys Amerikos generolai—Edwin Searby, Walter Layman ir Thomas Roderick. Ketvirtas sunkiai sužeistas.

Vokiečiai Mėto Cemento Šmotus Vietoj Bombų

PARYŽIUS. — Vokiečių bomberiai kai kurie mėto į Amerikos airportus cementinius šmotus, vieton bombų. Manoma, kad jiems bus pritrūkę sprogstančios medžiagos.

NACIŲ PADĖTIS RYGOJE VISAI BEVILTĖ

Raudonoji Armija Praėjo Szeget; Latvijoj Išlaisvinta Dar 200 Vietovių

LONDONAS ,rugs. 28. — **Sovietų kariuomenė jau taip apgulė Rygą, kad miestas gražiai matosi, sako pranešimas iš Maskvos.**

MASKVA, rugs. 28.—Raud. Armija išlaisvino dar 200 miestų ir kaimų Latvijoj. Militariniai žinovai sako, kad nacių padėtis Rygoj jau visai beviltė.

Vokiečiams liko tik antraeiliai keliai pabėgimui į vakarinę Lietuvą, geresni keliai užimti Sovietų Armijos. Jūra irgi nugojama Sovietų aviacijos.

Sovietų jėgos užėmė miestus Kabaila ir Ligatne. Sovietų laivyno daliniai užėmė salą Vormsi, Rygos Įlankoj.

Skulte miestas, 22 mylias nuo Rygos, taipgi užimtas.

LONDONAS, rugs. 28.—Sovietų kariuomenė perėjo Dunojų ir įėjo Jugoslavijon ties Iron Gate prie miesto Orsava, sako vokiečių daviniai.

(Jugoslavijos partizanai gi priėjo Szeget, antrą didžiausią Vengrijos miestą, 96 mylios nuo Budapešto, Vengrijos sostinės.

Naciai giriasi, kad Varšavoj jie suėmė daugiau gen. Bor armijos.

5,000 lenkų civilių pasitraukę iš Varšavos.

Maskvos pranešimai sako, kad dar vienoj vietoj Lenkijoj, Sovietų kariuomenė priėjo Čekoslovakijos rubežių, kopdama per Karpatų kalnus.

Von Papeno Misija Šveicarijon Aiškėja

Kalbinęs Katalikų Politikierius Sudaryti Naują Valdžią

BERNE, rugs. 28. — Franz von Papen, buvęs Hitlerio ambasadorius Turkijai, padaręs misiją Šveicarijon. Paaiški, jog jisai čia kalbinęs žymius katalikų centro politikierius sloti naujon Vokietijos ministerijon, kuri būsianti sudaryta.

Pats von Papen bus vicekancleris. Buvęs Vokietijos premieras (kancleris) Joseph Wirth taipjau kalbinamas į šią ministeriją.

Naujos valdžios tikslas—išgelbėti nacių viršilų kailius ir gauti derybinę taiką, kad Vokietijai nereiktų besąlyginiai pasiduoti.

Vyriausybės perorganizavimą paskelbsiąs pat Hitleris.

Anglai Užėmė Bellaria Italijoj

ROMA, rugs. 28.—Britanijos 8-ji armija praplėtė savo pozicijas perėjus upę Rubicon Italijoj, taipgi užėmė Adriatiko portą Bellaria, 7 mylias už Rimini. Amerikos 5-toji Armija paėmė miestą Bocconi ir smarkiai apdaužė nacių pozicijas Mont Castel Nuovo.

Centro fronte Amerikos armija atsigriebė nuo atkaklių atakų ir eina pirmyn. Amerikiečiai užėmė miestuką Castiglione, vidurkely tarp Bologna ir Florencijos.

Aliantai kalnų srityje pasivarę dvi myli pirmyn.

Francuzai Suėmė 80,000 Vokiečių Nelaisvėn

PARYŽIUS, rugs. 28.—Pierre Villon, Francūzijos Vidaus Armijos galva, sako, kad francūzai suėmę net 80,000 vokiečių armijos nelaisvėn.

Francūzų Vidaus Armija turi apie 300,000 armijos, kuri dabar stojo į reguliarę Francūzijos armiją.

Dumbarton Oaks Konferencija Sutiko 90%

WASHINGTON, rugs. 28. — Dumbarton Oaks konferencijoj, Amerikos, Sovietų Sąjungos ir Britanijos atstovai susitarė visu 90%. Veik visais svarbiausiais klausimais susitarta. Liko skirtumai tik kai kuriais klausimais, bet jie nesudaro kliūčių kooperavimui.

Visos trys didžiosios valstybės rado bendrą pagrindą veikimui po karo, kaip jos veikia karo laimėjimui.

Kinija turi savo planą, kuris taipjau studijuojamas.

64 Nacių Laivai Nuskandinti Italijos Pakraštyj

ROMA, rugs. 28. — Britanijos laivyno daviniai sako, jog Amerikos ir Britanijos laivyno jėgos nuskandino 64 vokiečių laivus Genoa Įlankoj bėgiu devynių mėnesių. Kiti apie 13 labai sužaloti ir gal būt nuskendo.

Keturi laivai suimti ir dar 25 lengviau sužaloti.

Jugoslavijos Partizanai Pasiekė Rubežių

LONDONAS, rugs. 28.—Maršalo Tito armija pasiekė Drava upę, kuri yra rubežius tarp Jugoslavijos ir Vengrijos. Šiaurinėj Jugoslavijoj partizanai smarkiai veikia, kad neleidus naciams pasitraukti.

Netoli nuo ten Sovietų kariuomenė irgi eina Vengrijon.

"VILNIS"
(THE SURGE)
LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular editor is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year $6.00, six months $3.25. Chicago $3.00, six months $4.25, foreign countries $8.00, six months $4.50 Subscription rates for the Thursday edition, including the English Section, in Chicago 1 year 2.50, ½ year $1.50, outside of Chicago, 1 year $2.00, ½ year $1.25.

Advertising rates on application
3118 South Halsted Street, Chicago 8, Ill.
PHONE, VICTORY 7325-7326

Entered as second class matter September 28, 1926, a Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

100% su Hitleriu

Tiesiog pasišlykštėtina, kaip Dies komiteto nariai laižo Dewey batus. Dies komiteto nariai pagatavi iš kailio išsinerti, kad tik ateinančiuose rinkimuose laimėtų republikonai.

Ligišiol jie bliovė visais balsais, kokie tik yra gamtoje, prieš CIO Politinės Veiklos Komitetą. Jie insinuavo, kad Politinės Veiklos Komitetas operuoja milžiniškomis sumomis.

Dabar ta pati kompanija, republikonams padedant, atidarė armoniką prieš Nacionalį Piliečių Komitetą, nepartijinę organizaciją, kuri veikia glaudžiame kontakte su CIO.

Nacionaliam Piliečių Komitete susivienijo žymiausi liberalai ir net dalis republikonų. Tame komitete darbuojasi tokie vyrai, kaip buvęs Minnesotos gubernatorius Benson, buvęs kongresmanas Bernard, demokratas Raymond McKeough, Pinchot ir daugelis kitų.

Dies'o brolija sužviegė: Tai komunistai, visas Piliečių Komitetas komunistai!

Ant rytojaus, žinoma, tą patį pakartos republikonų kompanija. Dies ir jo kamarotai skaito savo vyriausia pareiga kenkti Rooseveltui ir kovoje prieš jį vyriausias jų įrankis yra Goebbelso užpatentuotas staugimas prieš komunistus!

Dies'o komitetas galutinai diskredituotas. Paties Dies'o dienos kongrese jau suskaitytos. Kongresmanas Castello prakišo nominacijose. Taip-pat ir kongresmanas Starnes. O juodu buvo vyriausi to komiteto šulai.

Galutinai prasiradę su savo reputacija tie komitetninkai, rodosi, turėtų užsičiaupti. Bet kur jie tau užsičiaups.

Kol jų balsas neužkims galutinai, jie iki paskutinės minutės žviegs: gaudykit komunistą, gaudykit komunistą!

Prie Filipinų Vartų

Filipinų vardas reikšmingai įsiliejo verpetan karinių žinių iš Pacifiko fronto. Nuo to laiko, kaip MacArthuro kariai išsikėlė Halmahera grupėn, o admirolas Nimitz pradėjo karo veiksmus Palau salų grupėj, Dėdės Samo jėgos pasiekė paskutinę stotį prie pačių Filipinų. Filipinai priklauso vidujinei, o nei laukutinei japonų apsigynimo linijai.

Dėdės Samo orinės pajėgos vis griežčiau ir griežčiau pyškina priešo pozicijas Filipinuose. Filipinų vandenyse vis daugiau nuskandinama priešo laivų.

Vakar buvo pranešta, kad marinai ir armijos kariai užėmė visą Peleliu salą, svarbiausią Palau grupėje. Laimėta pirmaklasis aerodromas. Iš čia dar lengviau bus pasiekti Filipinus.

Kas tai, kad japonų orinės pajėgos Filipinuose pasirodo silpnos. Į visas amerikonų atakas japonai reagavo labai silpnai. Viena iš dviejų—ar jų pajėgos iš tikrųjų labai silpnos, ar jie saugoja tas jėgas įsiveržimo momentui.

Kiek galima spręsti iš visų pranešimų gen. MacArthuro ir adm. Nimitzo, įsiveržimo momentas Filipinuose jau "ne už kalnų."

Dar visai nesenai japonai juokus krėtė, kada kalbėta, kad jankiai gali pasirodyti Filipinuose. Dabar jie pripažysta, kad tai ne tik galimybė, bet užtikrinta galimybė.

Už tulo laiko japonams tai bus šiurpulinga tikrovė.

Filipiniški kvislingai buvo įsitikinę, kad po japonų sparnu jiems užtikrinta parazitiška gerovė. Šiandien, veikiausia, jie "pekiuojasi" savo valizas ir skrynias.

Popiežiaus Planai

Gandų apie Vatikano politinį veikimą plinta labai daug. Ar viskas teisinga tuose ganduose, sunku pasakyti. Bet pasiremiant jais, ir žinant faktus, kokia buvo Vatikano politika praeityje, nesunku nubrėžti Vatikano politinė linija.

Žymus, nors neįvardintas, diplomatas pareiškęs, kad būnant Churchillui Romoj, jis kelis lygiai kartus tarėsi su popiežium. (Oficialiai buvo pranešta tik apie vieną jų susitikimą.) Popiežius susirūpinęs kokia bus Vokietijos valdžia, kada nebus Hitlerio.

Vatikane šiuo tarpu prisiglaudęs buvęs vadas Vokietijos katalikų (centrum'o) partijos Dr. Ludwig Kaas. Jis planuoja tokią valdžią, kurioj dominuotų katalikai ir socialdemokratai. Tokion koalicijon priimtų ir šiaip jau dešiniuosius politikus.

Popiežiaus nuomone, tokia valdžia būtų apsidraudimas nuo pavojaus iš Rusijos pusės . . .

Rūpinasi Vatikanas ir Čekoslovakijos valdžia. Popiežiui ir raudonkupriams kardinolams išrodo, kad prez. Beneš esąs perdaug palinkęs prie Sovietų Sąjungos. Todėl Vatikanas ves tokią politiką, kad Čekoslovakijos valdžioj stipriausias žmogus būtų prelatas J. Sramek. Sakoma, su tuo sutinkąs ir Churchill.

Rūpi Vatikanui ir francūzų valdžia, nors, rodosi, turėtų labiausia rūpėti nubaudimas tų dvasiškių kvislingų, kurių buvo tiek ir tiek Francūzijoj.

Mums rodosi, kad popiežius be reikalo klapatijasi.

Jis niekuo neprisidėjo ir niekuo neprisideda, kad apgalėjus fašizmą, taigi jo rūpestis apie valdžias, kokios jos bus po karo, taip-pat yra visai bereikalingas klapatijimasis.

Demagogijos Varputyne

Savo kalboj, pasakytoj Oklahoma City, T. Dewey pradėjo svaidytis antikomunistiško žargono "perlais." Jo akyse tikrai paraudonavo, kuomet jis gavo pylos iš prezidento Roosevelto. Už kiekvieno medžio ir po kiekviena lova jis mato komunistą.

Tikra likimo ironija tame, kad Mr. T. Dewey, savo laiku, taip-pat buvo atakuojamas, kaipo raudonasis.

Chicagos "Daily Times" primena Elzbietos Dilling knygą "The Red Network." Ta poniutė dabar teisiama už išdavystę. Ji yra įsitikinusi Hitlerio garbintoja. Hitlerinės propagandos dėsnius ji suvirškino nuo A iki Z.

Tą savo knygą "The Red Network" ponia Dilling parašė 1940 metais, kuomet daug kas iš republikonų piršo Mr. Dewey į prezidentus.

Elzbieta tuomet šūkavo: Dewey yra raudonųjų pasekėjas! Jo ofise (distrikto prokuroro) dirba 14 komunistų! Dewey palaiko kompaniją su bolševikais, raudonaisiais, ateistais, radikalais, revoliucionieriais!

Taip šaukė Elzbieta Dilling iki pakvaišimo. Jos akyse viskas raudonavo.

Na, o šiandien tas pats ponas Dewey, kurį taip drapiežnai ir demagogiškai atakavo spiegianti Elzbieta, nupuolė iki laipsnio tos laktos, ant kurios tupi ta spiegianti ponia!

Gėda, Mr. Dewey! Gėda!

Likimo ironija dar ir tame, kad tokie kaip Dilling, veikiausia, be išimties balsuos už Dewey . . .

Franco valdžia tyli. Į Aliantų įspėjimą neutralėms šalims, kad neduotų prieglaudos fašistiniams kriminalistams, Franco valdžia tyli.

Kur ji tau nepriglaus savo sėbrų!

Iš Suomijos kalėjimų jau paleidžiami politiniai kaliniai. Pagaliaus ir jiems nušyis laisvas gyvenimas.

Tarpe paliuosuotų yra ir Mauri Ryorma, pirmininkas Suomijos-Rusijos Bičiuliavimosi Draugijos, kuri turėjo 40,000 narių.

Apžvalga

KAS NAIKINA LIETUVOS ŽMONES

Tautininkų laikrašty "Sandaroj," rugsėjo 22, įdėta štai kokios informacijos:

Traukdamiesi iš Lietuvos, vokiečiai pasiėmė su savim daugelį gyventojų; kiti patys pabėgo, bijodami bolševikų nagaikos. Spėjama, jog apie 300,000 Lietuvos žmonių atsidūrė ar likosi ištremti nedideliam žemaitijos kampelyje. Vokiečiai juos čia laiko neįleidami nei į savo šalį, nei leisdami ieškoti prieglaudos svietur.

Tie atgabenti žmonės neturi pastogės. Jie gyvena pamiškėse ir paupėse. Okupantai gaudo juos darbams. Inteligentai atsidūrė už spigliuotų tvorų, kaipo pavojingas elementas. Keršindami už nekooperavimą, gestapininkai daugelį nužudė.

Kas su tais žmonėmis atsitiks vėliau, kai vokiečiai bus priversti galūtinai pasitraukti iš Lietuvos — sunku pasakyti. Tuom tarpu, jų padėtis yra neišpasakytai sunki ir tragingo.

Štai kas žudo, naikina Lietuvos žmones. O "Draugas" ir "Naujienos," brukdami savo skaitytojams nacių propagandą, nesavais balsais šaukia, jog Raudonoji Armija, kurioje yra ir Lietuvos armija, būk žudanti lietuvius.

Aną dieną "Draugas" rašė, kad Lietuvoje nužudyti du vyskūpai. Veikiausia ir juos nužudė naciai, kartu su kitais Lietuvos intelektualais, bet vietoj tai pasakyti, "Draugo" redakcija smerkia bolševikus ir tuo būdu padeda naciams jų propagandą tarp lietuvių katalikų paskleisti.

Verta pastebėti, kad ir "Sandara" nėra Sovietų Sąjungai nei tarybinei Lietuvos valdžiai prielanki. Ir šiame rašte apie nacių terorą, pirmas kalbama, kad gen. Černiakovskis sustojo mušęs vokiečius, o tai bandymas įtarti, kad ir netiesioginiai. Čia taipgi kalbama, kad lietuviai bėgę "bijodami bolševikų nagaikos," o tai niekinimas SSSR, melavimas apie "nagaiką," kurios nėra.

Vis dėlto "Sandara" nepaslėpė paties fakto, **kad naciai žudo lietuvius.**

Jei "Naujienos" ir "Draugas" nenorėtų padėti Goebbelsui nacių propagandą skleisti, jie irgi kitaip rašytų. Jie nekaltintų Sovietų už nacių terorą.

L. Prūseika Kalbės Springfielde

Springfield, Ill. — Garsus kalbėtojas ir rašytojas L. Prūseika kalbės spalių 1 d., 3 val. popiet, IOOF Temple, (ant antrų lubų), Springfield, Ill.

Retai kada springfieldiečiai turi tokią progą užgirsti tokius žymius kalbėtojus, kaip L. Prūseiką.

Prašome visų Springfield lietuvių pasistengti užgirsti jo kalbą, o kad daug sužinosite naujo, tai galima garantuoti. L. Prūseika yra "Vilnies" redaktorius ir LDS Centro Apšvietos Komisijos narys.

Tikime juo daugiausia publikos.

Springfieldietė.

Maršalas Vasilevskis

SOVIETŲ GENERALINIO ŠTABO VIRŠININKAS

Tai dieną, tai naktį kanuolių trenksmai pripildo Maskvos gatves, pranešant apie naujus, naujus ir vėl naujus Raudonosios Armijos laimėjimus. Bet tuos triumfališkus, džiaugsmingus kanuolių ūžimus retai kada girdi plačiakaktis, tvirtais pečiais, muskulingas, gilaus mastymo jėga maršalas. Tas geniališka išminčia, kalvio muskulais, garbiniuotais plaukais, juodomis akimis, kurios byloja apie didį atsidavimą reikalui ir ryžtingumą, retai matomas Maskvos gatvėse. Jis dieną ir naktį yra prie savo pareigų moderniškai įrengtame militariniams reikalams kabinete giliai Kremliaus viduje prie milžiniško žemlapio, prie signalų lentos ir prie telefono ragelio. Tuo asmeniu yra Aleksandra Michailovič Vasilevskis. Jis yra Generalinio Štabo viršininkas, pirmutinis karaivis po Stalinui, po Sovietų Sąjungos karinių pajėgų vyriausiu komandierium.

Maršalas Vasilevskis yra Generalinio Štabo viršininku biskį daugiau du metai. Jis tą vietą užėmė, kai nesveikavimai ne tiek veikliu padarė maršalą Sapožnikovą.

Per du pastaruosius metus, Vasilevskiui stovint prie militarinių jėgų vairo, Raudonoji Armija nustebino pasaulį savo didžiais laimėjimais. Bet bendrai piliečiams, eiliniams spaudos skaitytojams šisai maršalas yra beveik nežinomas.

Amerikietis kapitonas John H. Craige apie dar palyginamai jauną vyrą Vasilevskį (jis tik 47 metų) sekamai atsiliepia:

"Klausimas, ar Amerikos armijoj yra lygaus kalibro generolas? . . . Vasilevskis beveik visą laiką sėdi gerai apsaugotam štabo kabinete. Išskyrus neilgo miego poilsius, jis ten visados yra stebėdamas į milžinišką žemlapį, į signalų didžią lentą. Nuolatos jo rankose telefono ragelis dėl padavimo įsakymų armijos judėjimui, šaudmenų pristatymui, karo pabūklų metimui į reikiamą vietą."

Generalinio Štabo rūpestis ne tik strategija, kas yra patsai svarbiausias reikalas, bet tuo pačiu sykiu visos karinės medžiagos, kaip maisto ir drapanų pristatymas ir tt.

Generalinio Štabo žinioje yra Uralo kalnai, iš kur plaukia pabūklai ir šaudmenys. Sibiro lygumos, iš kur eina maistas, Centralinė Azija, iš kur pristatoma drapanos armijai; tas viskas turi sueiti į vieną vietą, būtinai kur reikia ir laiku.

Stalingradas.

Kada naciai dasilaužė iki Maskvos 1941 m., tai Vasilevskis buvo vienas iš generolų to garbingo miesto apgynime; kai naciai buvo nusiaubę dalį Kaukazo ir kai ėjo žūtbūtiniai mūšiai su naciais Stalingrado gatvėse, generolas Vasilevskis jau buvo Generalinio Štabo viršininkas. Jis tą vietą užėmė rugsėjo mėnesį, 1942 m., kai 3,000,000 nacių visu pasiutimu norėjo įverti vilyčią į širdį Sovietų Sąjungos, užimti Volgą. Stalingradas ir toj vietoj Volga faktiškai yra vartai į Kaukazą, tai mazgas socialistinės šalies transportacijos.

Ką atliko Raudonoji Armija prie Stalingrado, tas eis į istoriją šimtmečiams. Jungtinių Tautų pasisukimo kryžkelis į laimėjimą stovi Stalingrado centre.

Iki šiol tas mažai kam žinomas generolas šiandien laipsnis po laipsnio, su Raudonosios Armijos briliantiškais laimėjimais, iškyla kaip militariškas genijus, kaip žvaigždė į civilizaciją.

Nacių maršalas von Paulus grumojo perkirsti Volgą. Vokiečiai pastatė viską ką turėjo. Bet Raudonoji Armija sukaupė smegenis, raumenis ir savo plieninio vieningumo galią. Prasidėjo didysis apsupimas lapkričio mėnesį, 1942 metais. Vasario pradžioje, 1943 metais, vokiečių armija iš 330,000 buvo ištaškyta, pats maršalas von Paulus ir 24 jo generolai jau buvo nelaisvėj, paliekant krūvas tankų, orlaivių ir kanuolių laužu.

Visų karų istorijoj tokio apsupimo nebuvo; tokios blizgančios pergalės neturi nei vienas kitas iki šiol buvęs karas.

Vasilevskio Kilmė.

Maršalas Vasilevskis gynė miestą, kuris užpelnė Stalino vardą laike piliečių karo 1918 m. Šitas garsus vyras, būdamas 21 metų, stojo į Budenio kavaleristų būrį tuojau po įsisteigimo darbininkų ir valstiečių valdžios. Caricinas atsidūrė baltgvardiečių pavojuje. Tuojau nuvyko į frontą Stalinas. Buvo sunkūs laikai. Leninas pasitikėjo Stalinu, Vorošilovu ir Budeniu, jog kas galima padaryti, tai bus ir padaryta.

Kazokų kilmės Aleksandra Vasilevskis kavalerijoje buvo jaunu drąsuoliu. Jis kovojo už Caricinę, pažino Staliną ir anuos tris didžios garbės nusipelniusius vyrus: Vorošilovą, Timošenko ir Budenį. Jie kovą laimėjo. Baltieji liko sumušti ir išblaškyti. Caricinas nupelnė Stalino vardą—paliko Stalingradas.

Vasilevskis yra kilęs iš kazokų valstiečių. Jis pirmus patyrimus apie karą įgavo kovodamas už duoną ir žemę. Buvo eilinis kareivis. Paskui sekė militarinio mokslo studijos Frunzės Militarinėje Akademijoje.

Jis priklauso prie tos karininkų grupės, kurie gynė Caricinę, kurie palaužė visiems baltgvardiečiams ir kartu Kolčakui strėnkaulį. Vasilevskis apsišarvavo ilgų metų moderniškų karų prityrimais. Jis sujungė masių jėgą su dabartine technika, kuri pasireiškia žemyne, ore ir vandenyse.

Už Stalingrado apgynimą nupelnė garbę ne tik Vasilevskis, kuris turi aukščiausią sovietinį ženklą su penkiomis deimantinėmis žvaigždėmis, tą garbę nupelnė generolas (dabar maršalas) Gregorijus Žukovas ir generolas (dabar maršalas) Nikolai N. Voronov, išgarsėjęs artilerijos ekspertas.

Šiandien maršalas Aleksandra Vasilevskis, iš Kremliaus Generalinio Štabo, 15, 000,000 sovietinės armijos jėgai paduoda kas tik reikalinga pergalės pasiekimui, nustato strategiją karo laimėjimui.

M. A. Šešupis.

Pijus Grigaitis Atsteigė Komunizmą Sov. S-goj

Kas skaito "Naujienas," tai gal dar atmena, kaip Vokietijos-Sovietų karo pradžioj Grigaitis paskelbė, būk Rusijoj bolševizmas jau likviduotas su 1941 m. birželio 22-ra diena.

(Gal gi to jo įsikalbėjimo pasėka buvo ir tas garsusis "Naujienų" angliško priedo šūkis "three cheers for Adolph Hitler and his unbelievably efficient legions.")

Bet be bolševizmo Grigaitis gyvent vistiek negalėjo: jis kovojo jį kad ir likviduotą ir palaidotą. Kuo gi kitu versis laikraštis, kurio gyvenimo misija yra išnaikint bolševizmą? Jo laikraščio niekam neverta gyvybė to reikalavo.

Ir štai pereito penktadienio "Naujienų" apžvalgoj Grigaitis komunizmą-bolševizmą Rusijoj vėl atsteigė. Jis cituoja Sovietų jaunimo laikraštį, kuris sako, kad nepaisant kokias nuolaidas demokratinėm šalim Sovietų šalis daro, komunizmas Rusijoj vistiek pasiliks.

Reiškia, komunizmas Rusijoj ne tik kad **yra dabar,** bet pasiliks ir po karo.

Jei Grigaitis būtų buvęs nors kiek logiškas, tai tą Sovietų jaunimo laikraščio pareiškimą pacitavęs būtų turėjęs sušukt, jog tai yra melas. Tačiau jis to nepadarė ir savo tylėjimu "likviduotą" bolševizmą Rusijoj "atsteigė."

Jei kas jieško pasaulyj daugiausiai kartų politiniai subankrūtavusio asmens, tai jį gali rast Grigaičio asmenyj.

K-d-s.

Amerikos Lakūnai Paleisti Iš Bulgarijos

LONDONAS. — Amerikos lakūnai, buvę internuoti Bulgarijoj, dabar paliuosuoti ir skrenda į Cairo, Egiptą. Kai kurie jų sužeisti. Jie sustoję Turkijoj.

Louisianoj "Sukilimas" Prieš Rooseveltą Subliuško

BATON ROUGE, La.—Antirooseveltiniai demokratai čionai, kaip ir Texase, norėjo atimti elektorius nuo Rooseveltoo, bet jiems nepavyko.

Ploniau Tepkit Sviestą Ant Duonos

Sviesto trukumas reiškiasi beveik nuo karo pradžios. Tačiau tokio žymaus trukumo nebuvo kokis pradėjo reikštis dabar.

Kad sutaupyti daugiau šio taip svarbaus maisto, tai nuo ateinančio šeštadienio už sviesto svarą reikės 20 taškų. Iki šiol buvo 16 taškų.

Karo Maisto Administracija sako, kad civiliam žmonėm rugsėjo mėnesį buvo duota 95,000,000 svarai sviesto. Dėl spalių mėnesio būsią atleista tik 85,000,000 svarai sviesto.

Kalėdinis Paštas Užjūriui

WASHINGTONAS. — Karo Departmentas, Laivynas ir Paštas dar kartą primena, kad kalėdinius siuntinius užjūryje esantiems kariams reikia siųsti tarp rugsėjo ir spalių 15 d.

Siuntiniai privalo sverti nedaugiau 5 svarų ir negali būti ilgesni negu 15 colių arba nedidesni už 36 colius, sudėjus ilgį ir ploti. Vienos savaitės laikotarpyje tegalima siųsti tam pačiam asmeniui tuo pačiu adresu tik vieną siuntinį.

Paštas nepriims gendančių produktų, kaip pav. šviežių vaisių, ir dūžtančių daiktų, pav. stiklinių indų ar panašiai.

OWI.

Karo Maisto Administracija Pataria Dabar Pirkti ir Taupyti Svogūnus

WASHINGTONAS. — Karo Maisto Administracija pataria pirkti ir taupyti ateičiai svogūnus, paskelbdama juos Pergalės Maistu tarp rugsėjo 21 ir spalio 7 d. ir patardama pasilikti kelis svarus ateičiai.

Karo Maisto Administracija paaiškino, kad svogūnus pirkti reikia ne todėl, kad jų gautas per didelis derlius, o dėlto, kad prekių sandėlius pratuštinti. Naudotojai, pagelbėjusieji sunaudoti šių metų derliaus perteklių, didesniu pareikalavimu, ar atsargų sudarymu, tokiu elgesių apsidraus savo ateitį, kai svogūnai, kaip ir kiti žemės ūkio produktai bus sunkiau gaunami maisto krautuvėse.

OWI.

Hess Yra Karo Belaisvių Kempėj Anglijoj

LONDONAS. Rudolf Hess, kuris nusileidęs Anglijon orlaivu norėjo sutaikyti anglus su naciais, esąs karo belaisvių kempėj, kaip ir kiti suimti naciai.

Priešingi Socializuotai Medicinai

Einamam Amerikos Medikalio Susivienijimo narių pasitarime Palmer House buvo iškeltas socializuotos medicinos klausimas.

Tai minčiai labai priešinosi detroitietis daktaras Witwer. Jis aiškino, kad tuomet būtų didžiausia nelaimė pacientams, neturėtų progos pasirinkti daktarų, nes juos skirtų sveikatos komisija.

Keista tas, kad ne pacientai, bet daktarai tam priešinasi.

Socializuota medicina būtų labai didelis dalykas žmonėms. Jie gautų veltui daktarų egzaminavimą, veltui medicinas ir ligoninę.

Žinoma, kas turi daug pinigų, tiem bėdos nėra, nes jie gali gauti geriausius daktarus ir geriausią patarnavimą. Bet kaip yra su tais, kurie gyvena nedateklius? Jie tik tada pas daktarą eina, kada sveikata visai pašlyja.

Nežiūrint kaip daktarai, aišku ne visi, priešintųsi, o ateis socializuota medicina, kaipo aukštesnis civilizacijos laipsnis.

Ickes Prašo Taupyti Kūrą

WASHINGTONAS.—Kietojo Kūro Administratorius, Harold L. Ickes, atsišaukia į rytinių valstybių, kur jaučiamas kūrenamųjų anglių trūkumas, namų savininkus, prašydamas atidėti namų šildymą iki bus pranešta vietinio oro spėjimo biuro apie oro atvėsimą.

Ickes pareiškė, kad verčiau yra pakęsti kelis šaltus rudens rytus, negu drebėti šaltame name speigui siaučiant. Tam išvengti, geriausias būdas yra atidėti pečiaus kūrenimą iki vidutinė temperatūra nukris iki ar žemiau 65 laipsnių.

Ickes pataria, norint išvengti pečiaus kūrenimo, naudotis "fajerpleisais," nešiojamais šildytuvais, ar šiltai rengtis šaltais rytais ir vakarais. Taip elgiantis, pilnai užteks dabartinės, karo dėka sumažėjusios, anglių kvotos.

OWI.

NEW YORK. — Robert Hannegan, demokratų partijos čyfas, kelia aikštėn, kad Thomas Dewey, republikonų kandidatas, priešinosi geriems dalykams, kurie jau įkūnyti.

Nori Užbaigti Streiką Revere Copper And Brass, Inc.

Jau kelintą diena streikuoja Revere Copper and Brass, Inc., 2,500 įmonės darbininkų. Darbininkai priklauso prie Automobilių Darbininkų Unijos. Karo Darbo Taryba reikalauja unijos viršininkus ateiti į raštinę ir paaiškinti kame dalykas.

Sako, streikas kilęs dėl prašalinimo vieno darbininko iš įmonės. O prašalinę dėl to, kad darbininkas atsisakė pilti ištarpytą metalą, vietoje į dideles formas, į mažesnes.

Reikia pažymėti, kad toj dirbtuvėj yra ir ADF narių.

Victor Olander pažadėjo ko-operuoti, kad užbaigti streiką.

Kaip paduoda įmonės vedėjai, tai buvo mažas dalykas dėl ko kilo streikas. Bet veikiausia yra kur kas didesnis dalykas, jeigu 2,500 darbininkų jau daugiau keturios dienos streikuoja.

Ex-Mainierių Kliubo Žinios

Rugsėjo 17 d., atsibuvo gana gyvas kliubo susirinkimas. Mat kai nebuvo per tris mėnesius kliubo susirinkimų, tai turėjom daug ką apkalbėti.

Biznio komisija raportavo, kad buvo surengus piknikų rugp. mėnesį, piknikas davė pelno $40. Valdyba savo posėdyje nutarė iš iždo pridėti $25. Tai viso $65 buvo paaukuota dėl Lietuvos žmonių šiltom drapanom. Nariai užgyrė šį valdybos raportą.

Keli valdybos nariai dalyvauja kaipo atstovai nuo kliubo Lietuvių komitete dėlei išrinkimo Roosevelto 4-tam terminui.

Nariai nutarė, kad sekančiam kliubo susirinkimui, kuris atsibus spalių 15 d., pakviesti kalbėtoją nuo to komiteto. Mes matome degantį reikalą išrinkti tinkamą žmogų į prezidento vietą. Galiu tikrai sakyti, kad beveik visi pritariame Roosevelto išrinkimui 4-tam terminui.

Nuo Community Fund buvo atsilankius atstovė M. Zolp, kuri lietuviškai pakalbėjo apie svarbumą paaukoti tam fondui pinigų. Jos kalba priimta ir nutarta pelnas nuo baliuko paaukoti tam fondui.

Taipgi bent keli nariai paaiškino, kad apgaulingu būdu Smetonos plauko žmonės gavo nemažą sumą pinigų iš to fondo. Kurią nors dieną iškils aikštėn kas tie per vieni pabėgėliai yra. Bus daug nesmagumo tiem, kurie išpiršo tas aukas tiem Hitlerio bernam dalinti.

A. Y.

Fontanines Plunksnas Dirbs Neribotai

WASHINGTON.—War Production Boardas leido be apribavimo dirbinti fontanines plunksnas.

Tėvų Pasipriešinimas Mokyklų Tarybai Mažėja

Labai triukšminga pradžia tėvų sąjudžio prieš Mokyklų Tarybos patvarkymą, kad vaikai turi lankyti mokyklas savo distriktuose, mažėja. Teisme nepavykus gauti indžionkšiną, praeitą trečiadienį į Mokyklų Tarybos susirinkimą tėvų delegacija nepasirodė.

Kiek liečia patį patvarkymą, tai jokių pakaitų matyti nedarys. Sakoma, kad apie 1,000 vaikų vis neina į mokyklas, reikšdami protestą prieš tą patvarkymą.

Nieko nesigirdi nei apie mestą bombą prie viršininko Johnsono namo. Tas dalykas, taipgi atrodo, nugniaužiama, po to, kai policija pareiškė, kad nieko bendro tėvų sąjudis neturi su tuo bombos metimu prie Johnsono namo.

Žinios iš Jackson Parko Apielinkės

LLD Kuopos Susirinkimas; Nauji Nariai; Lietuvos Žmonėm Pagelba

LLD 187 kp. laikė savo mėnesinį susirinkimą rugsėjo 25 dieną, pas kuopos organizatorę, 6424 Kimbark ave.

Išduotas raportas iš įvykusio kuopos išvažiavimo. Kuopai liko gryno pelno apie $75. Pusė pelno eina dėl Lietuvos žmonių pagelbos, dėl nupirkimo šiltų drapanų. Pinigai jau perduoti komitetui. Raportas priimtas.

Kuopos organizatorė M. Dementienė pridavė aplikaciją dviejų narių, tai dd. Alex. ir Paulina Burbų. Jie įstojo į mūsų kuopą pasimokėdami narystės mokestis. Malonu turėti tokius draugus kuopoj.

Nutarta parašyti laiškus šios kolonijos dženitoriams, klausiant jų ar jie negalėtų parinkti padėvėtų drapanų ir priduoti į mūsų kuopos punktą, o šis pristatys kur reikia. Valdyba apsiėmė atlikti darbą.

Nemažai kalbėta apie Community Fund'ą. Ant vietos šie draugai padarė pradžią: M. ir J. Demenčiai $10; po $5 A. ir J. Yuriai; A. Blaškienė ir LLD 187 kp. Kiti draugai pasižadėjo artimoj ateityj priduoti savo aukas d. A. Yuriui, kuris yra įgaliotas rinkti pinigus ir perduoti minėtam fondui.

Kalbėta apie draugiškus pietus Padėkavonės Dienoj. Tas palikta sekančiam susirinkimui.

Mūsų kuopa labai gražiai auga ir darbuojasi. Jau turim apie 30 narių pilnai pasimokėjusių, norinčių darbuotis apšvietos reikaluose. Šiame susirinkime pasidalinom iš Centro atėjusiomis knygomis "Lietuva Ugnyje." Tai labai puiki knyga; nariai džiaugiasi gavę šią knygą. Ačiu draugams iš Centro už pasidarbavimą ir išleidimą šios taip gražios knygos. Sekantis susirinkimas įvyks spalio 30 d. toj pačioj vietoj.

Kuopos Koresp.

Cicero Žinios

Penny Social and Dance

Visus kviečiame į Cicero Lietuvių Moterų Choro rengiamą Penny Social and Dance vakarėlį, kuris įvyks šeštadienį, rugsėjo 30 d., Lietuvių Liuosybės salėj, 14th st. ir 49th Ct., pradžia 8:00 val. vakaro.

Į šį vakarėlį, kuris bus pamargintas visokiais įvairumais, įžanga tik 30c su taksais.

Cicero Moterų Choras kai ką rengia, tai visuomet būna gražios pramogos.

Tad praleiskite šeštadienio vakarą šiame smagiame vakarėlyje.

C. M.

FIZINIO TINKAMUMO KOMISIJA

Einamam pasitarime Medikalio Susivienijimo narių priimta nutarimas ir įsteigta "Fizinio Tinkamumo Komisija."

Šios komisijos tikslas sujungti apšvietą, mokslą su fizine mankšta.

Aukštesnėse mokyklose ir kolegijose bus įvedama fizinio lavinimosi kursai. Apart mokslo, kiekvienas studentas bus reikalaujamas fiziniai lavintis, mankštintis.

Vakar Demokratai Pradėjo Rinkimų Vajų

Per eilę metų yra tradicijos pradėti demokratų partijos vajų 22-tram warde. Paskui jau vajus šakojasi per visą Cook apskritį.

Kalbamo wardo komitimenas Henry Sonenschein sukvietė visus apskričio kandidatus, pakvietė majorą Kelly ir kongresan kandidatą, kuris įeina iš tos apielinkės, ir oficialiai atidarė rinkimų vajų.

LIŪDNOS ROMANSO PASEKMĖS

Apie du metai atgal iš Nebraska valstijos atvažiavo Ada Smith ir Zeilinger į Chicagą. Abudu paliko ten savo šeimynas. Chicagoj įsikūrė ir gyveno vienam apartmente.

Bet nežinia dėl ko kilo kova. Minimam apartmente, 1704 S. Michigan ave., policija rado Zeilinger perpiauta gerkle, visą apmuštą ir negyvą, o Mrs. Ada Smith pusgyvę, visą apmuštą. Moteris randasi kritiškoje padėtyje ligoninėje. Policija tyrinėja dėl ko tas viskas įvyko.

PATENKIMKIM JŲ TROŠKIMĄ

Amerikos Lietuviai troškta žinių apie savuosius išlaisvintoj Lietuvoj. Nesigailėkime aprūpinti jų žiniomis, kurios telpa kasdien "Vilnyje."

"Vilnies" 25-kių metų sukakties proga užrašykime dienraštį kaipo dovaną savo pažystamiems ar giminėms, kurie dar jos nėra skaitę.

"Vilnies" kaina (iki Naujų metų pasilieka ta pati) metams $6.00, pusei metų $3.25.

Chicagoje (kur reikia lipdyt stampas) metams $8.00, pusei metų $4.25.

Išpildę žemiaus telpančią blanką prisiųskite "Vilniai" su nauja prenumerata.

Čia randate $..... už "Vilnies" naują skaitytoją ir prašau siuntinėti dienraštį šiuo adresu.

Vardas .....

Adresas .....

Miestas .....

"VILNIS"

3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Medicinos Daktarai

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Res. Tel. Republic 0054
Jeigu Neatsiliepia — Sauk KEDzie 2868
VALANDOS:
Kasdieną nuo 1 iki 3 Val. Popiet ir nuo 6 iki 9 Val. Vakarais.
Trečiadienio Vakarais ir Sekmadieniais pagal Susitarimą.

Telefonas: YARds 3146
Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PRITAIKO
744 W. 35th Street
Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-8
Pirmadieniais tik 2 iki 4.
Šventadieniais 11-12

Ofiso Telefonas: YARds 4787
Namų—PROspect 1930
Dr. Strikol'is
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakare
Sekmadieniais pagal sutartį

Ofiso Telefonas: VIRginia 0036
Namų—BEVerly 8244
Dr. T. Dundulis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m.
Trečiadieniais pagal sutartį

Phone: YARds 5921
Rezidencijos—KENwood 5107
Dr. Bertash
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted Sts.)
VALANDOS: nuo 1 iki 3 ir 6:30 iki 8:30 vakaro. Trečiadieniais ir Šeštadieniais nuo 1 iki 3-jų popiet.
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone: GROvehill 3111
Dr. A. K. Butko
LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Telefonas: YARds 2246
Dr. C. Z. Vezel'is
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(Arti 47th Street)
VALANDOS:
9 ryte iki 8 vak. Trečiad. susitarus

Dr. Marjan S. Swiont
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Ave.
VALANDOS
Nuo 1 iki 4 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakaro
Rezidencijos PORtsmouth 6616
Ofiso LAFayette 6868

Dr. J. S. O'Connell
DENTISTAS
135 S. State St., DEA. 2609
6250 S. Halsted St., WEN. 7048
4635 N. Broadway, LON. 7179
4111 W. Madison St., KED. 4033
6314 S. Cottage Grove Ave. PAL. 8463
Ant išmokėsčių, jeigu norima.

Dr. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED ST.
kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlioj pagal sutartį

Dr. KARL NURKAT
(NURKAITIS)
Pritaiko atsakomingai akinius už prieinamą kainą ir ant lengvų išmokėjimų.
CALumet 4591
3241 S. Halsted Street
RAKANDŲ KRAUTUVĖ

EXTRA! EXTRA!
Permainytas Vardas ir Adresas
MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Žydukas
3529 S. Halsted Street
Phone Yards 6054

Nauja Užeiga Bridgeporte
Tel. Victory 5736

GRABER TAVERN
535 W. 32nd St.
Geriausias Alus, Vynas, Degtinė ir Kiti Gėrimai.
J. & J. GRABER, Sav.

RAKSON'S TAVERN
3212 SO. HALSTED STREET

Ign. Ragažinskas, sav.

Nauja, Smagi UŽEIGA
BRIDGEPORTIEČIAMS
Kanados Elius, Vynai, Degtinės Ir Likeriai. Atsilankę pasitenkinsit mūsų patarnavimu.

ATNAUJINKIT SAVO SENUS RAKANDUS
PADAROME KAIP NAUJUS
25% Nuolaida ant visų prieš karą padirbtų daiktų

Mūsų pačių padirbti parlor setai su springsais, arba jūsų senas setas ar matrasas perdirbtas ir padarytas taip kaip naujas. Ant visko sutaupysite 25 nuošimčius — FEBRUARY IR MARCH

Telefonas SEELEY 8760

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY
2310 W. ROOSEVELT ROAD

REAKCININKAI PRALAIMĖJO HARVESTER CO. CIO UNIJOS TRAKTORIŲ SKYRIUJE

United Farm Equipment Workers Union turės metinę konvenciją spalių mėnesį So. Bend, Ind. Unija apima visus darbininkus, kurie dirba ūkio padargų įmonėse, International Harvester Co. fabrikuose, Allis Chalmer, John Deere ir kituose tos pramonės fabrikuose.

CIO unija turi per 50,000 narių. Šiuo laiku rengiasi prie metinės konvencijos ir dar prie didesnio darbo, kad visus darbininkus apvienyti po industrinės unijos vėliava.

Per desėtkus metų darbininkai kovojo už susiorganizavimą. Daugiausia pasipriešinimo rodė International Harvester Co. bosai, McCormick šeimyna.

Vienok darbininkai susiorganizavo į industrinę uniją.

Šiais metais minėtos kompanijos bosai, o ypač traktorių skyriuje, kur unija stipriausia, pasimojo ardyti darbininkų vienybę. Atsirado tūlas Walsh. Demokratijos priešams ir reakcinių republikonų įrankiams labai nepatiko tas, kad darbininkai stoja už Roosevelto išrinkimą.

Pereitą pavasarį buvo CIO unijos 101 skyriaus (traktorių skyriaus) valdybos rinkimai. Tūlas Dublinskis, Walsh pasekėjas, norėjo būti išrinktu į skyriaus prezidento vietą. Po to, kai pralaimėjo rinkimus, Dublinskis nebuvo išrinktas į skyriaus prezidento vietą, jie pradėjo kelti skandalą skyriuje, leisti lapelius ir tt.

Tulam viešbutyje—Hotel Crest—reakcininkai įsisteigė savo buveinę. Iš kur jie gavo pinigų, tai tik stebėtis reikia. Pagaliau unijos skyrius tuos skandalistus išmetė iš unijos. Bet bosai juos palaikė.

Artinantis unijos metinei konvencijai, tie reakcininkai, republikonų šalininkai ir Roosevelto priešai, pradėjo dar smarkiau veikti. Jie statė savo kandidatus išrinkti į konvenciją. Bet čia gavo tokį smūgį, nuo kurio prikvaito ne tik pats Walsh ir jo pasekėjai, bet ir bosai, kurie juos palaikė ne kaip jaučiasi.

Šios savaitės pradžioje įvyko rinkimas delegatų į Farm Equipment Workers (CIO) unijos konvenciją. Delegatai, kurie darbuojasi už unijos vienybę, pažangūs žmonės, gavo keturis kartus daugiau balsų, negu Walsh šalininkai.

Delegatais į konvenciją liko išrinkti: I. L. Lind, 954 balsais; C. E. Lowson, 939 balsais; N. Edwards, 934 balsais; F. Sliva, 934 balsais; J. Jones, 921 balsu; A. Peterson, 919 balsais; P. Kellogg, 914 balsais; T. Hann, 909 balsais; J. Bisceglia, 902 balsais; W. Klapser, 889 balsais; P. Korman, 887 balsais; E. Slezak, 883 balsais; F. Bisoagerd, 859 balsais ir E. Guchard, 852 balsais.

Gi Walsh pasekėjai, kurie ardė skyriaus vienybę, kurie gavo paramą visokių reakcininkų, pavyzdin J. Barnes gavo daugiausia balsų—tik 188. Mažiausia jų kandidatas J. Hames yra tegavęs tik 3 balsus.

15 kandidatų statė unijos vienybės šalininkai, kurie stoja už Roosevelto išrinkimą 4-tam terminui, ir reakcininkai, kurie veikia reakcininkų republikonų naudai, statė irgi 15 kandidatų.

Pasirodė, kad 101 skyriaus nariai puikiai supranta kas darbuojasi darbininkų vienybės stiprinimui. Jie balsavo už pažangius kandidatus. Taigi iš minimo lokalo reakcininkai negavo nei vieno delegato į United Farm Equipment Workers Nacionalę konvenciją.

Rep.

Dvi Likerio Firmos Teisme

Kainų Administracijos raštinė patraukė dvi likerio firmas teisman už laužymą kainų lubų. Priskaitoma, kad tos firmos paėmė daugiau iš vartotojų, kaip kainų lubos leidžia, $334,771.

Teisman yra patraukti Paul Morton, Frank Gans iš Chicagos. Kiti yra iš kitų miestų.

Buvo parduota 8,000 keisų likerio. Paėmė daugiau, negu dubeltavai kiek buvo lubų kainos.

Sekmadienį Kultūros ir Meno Kliubo Piknikas Dan Smith Darže

Visų piknikų užbaiga bus ateiantį sekmadienį Dan Smith darže, 82nd st. ir Kean ave., paliai Lietuvių Tautiškas kapines, Justice, Ill.

Tai bus grybų ir silkių piknikas, arba kaip paprastai žmonės sako—visų piknikų užbaiga.

Daug nereikia kalbėti apie Kultūros ir Meno kliubo veiklą. Jo programus girdite iš WGES stoties kas antradienio vakarą. Taipgi suprantate, kad duoti gražius programus, skirtus ne biznio reikalams, bet kultūros ir apšvietos dalykams, tai nemažai lėšuoja.

Kiekvienas geros valios lietuvis, kiekvienas kultūros šalininkas, norįs kelti lietuvių vardą, privalo prisidėti prie šio kliubo ir jo parengimus lankyti.

O kam nebus smagu keptų silkių ir bulvių pietus pavalgyti? Tokie daiktai, tokios vaišės tegalima tik piknikuose.

Tad sekmadienį visi patraukime į Dan Smith daržą atsisveikinti pradėjusius gelsti ir lapus mesti miškus.

Piknike, apart skanių užkandžių ir gėrimų, turėsime gerą muziką šokiams.

Visus Kviečia Komitets.

Stambi Auka Lietuvos Žmonėms Nuo Paulinos Juškienės

Paulina Juškienė, kuri gyvena 7246 So. Talman ave., vakar apsilankė į "Vilnies" raštinę ir paliko stambią auką Lietuvos žmonėm šiltų drapanų nupirkimui.

Velionis St. Juška, Paulinos buvęs vyras, visuomet darbavosi, kad padėti savo brolių ir sesučių vargų sumažinimui. Jo atminimui ir paliko Paulina Juškienė didelę auką savo atsilankymo proga.

Lietuvos žmonėm šiltų drapanų nupirkimui $45.00. "Vilnies" namo morgičiaus atmokėjimui $35.00.

Kultūros ir Meno Kliubui $20.00.

Viso Paulina Juškienė aukojo, kaipo atminimui savo vyro, $100.

Sekmingos LKM Choro Pamokos

Rugsėjo 26 d., Lietuvių Auditorijoj įvyko LKM choro pamokos. Pamokose buvo dikčiai dainininkų ir dainininkių. Prie choro prisirašė A. Dočkienė, Gordon, Kvederiūtė, B. Pozer, L. Matuz, A. Jankins ir F. Bukauskaitė.

Anna Petrutienė, choro mokytoja, atsikreipė į visus choristus, kad gerai mokintųsi; kad prisirengtume prie programų pildymo rudens sezone.

Šiuo tarpu choras rengiasi prie naujo paveikslo traukimo. Todėl, kurie tik mėgstate dainas, kurie norite dalyvauti su kankliečiais, tai prašomi dabar stoti į choro-norėtume, kad visi sykiu būtume naujam atvaizde.

Choro pamokos įvyksta antradieniais Lietuvių Auditorijoj. Sekamos pamokos bus spalių 3-čią. Pradžia 7:30 val. vakaro. Visi dalyvaukite!

Širdukas.

Žiurkės Buvo Streiko Priežastim

Šešios moterys išstojo į streiką Diamond Tool Co., 938 E. 41th st., įmonėje. Darbdavys ėmė kaltinti moteris, kad jos už tai sustreikavo, jog buvo sulaikyta jom pošnekisai, ilgas laikas apsiprausimo ir paskui pokalbiai su gražiu laiškanešiu.

Moterys sako, kad jos sustreikavo po to, kaip pasimojo jom algas numažinti 10c, paskui vieta darbui netikus, pilna pelių ir žiurkių. Jos toliau negalėjusios tokiose sąlygose dirbti ir sustreikavo.

Lapkričio 7-tą negalėsite balsuoti jei nebūsite užsiregistravę!

Jūsų Maldos

Yra

Mirusiems

Jūsų Gėlės

YRA SIUNČIAMOS
Į ŠERMENIS
SURAMINIMUI TŲ,
KURIE TEBEGYVENA

CHICAGOS
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133-37 S. Halsted St.
VICtory 6172

VALDYBA IR DIREKTORIAI:
GEO. M. CHERNAUCKAS, Pirm.
JONAS JACKA, Vice-Pirm.
A. KAULAKIS, Rašt.
JOE BALCHUNAS, Ižd.
A. K. VALUKAS, Koresp.
J. P. VARKALA
P. P. KILIS
PAUL PETRAITIS
R. IVASKEWICH

AUDITORIJOS TAVERN

dabar yra Direktorių tvarkoma, todėl norintys rendavoti Auditoriją kreipkitės į Auditorijos Tavern, 3137 S. Halsted St., arba Telefonuokite VICtory 6172.

HELP WANTED—MEN
HELP WANTED—WOMEN

Reikia Rinktinų Vyrų
DĖL
BAND SAWER
SHAPER HAND
IR
SAWER
WORLD WIDE INDUSTRIES
5409 S. Halsted St.

Pardavimui 4-rių Flatų
Medinis Namas

snt mūrinių pagrindų. Bungalow stogas, didelis beismentas; maudynės visuose flatuose. Duoda $100.00 jeigu į mėnesį. Reikia įnešti tik mažą sumą, likusią galima išmokėti rendomis. — 4804 S. Laflin St. Yards 3998.

ROOMS FOR RENT

4 fornišiuoti arba nefornišiuoti kambariai su visais moderniškais patogumais ir tinkami mažai šeimynai. Galite matyti po 5-tos val. vakaro. 5845 S. MENARD AVE.

Vietiniai Pranešimai

LIETUVAI PAGELBOS TEIKIMO KOMITETO POSĖDIS

vyks šį penktadienį, rugsėjo 29 d., 7:30 val. vakaro, Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted St.. Susirinkimas yra labai svarbus keliais punktais, tad visi komiteto nariai dalyvaukite susirinkime, taipgi visi organizacijų delegatai. Visi laiku atsilankykite. (28c29)
Sekretorius L.PTK M. J. Zald.

Pranešimai iš Kitur

W. FRANKFORT, ILL.

Lietuvių Piliečių Kliubas
Rengia BALIŲ spalio (Oct.) 1-mą d., 1944 m., Lietuvių Svetainėje, 105 E. 4th St., W. Frankfort, Ill. Prasidės 3-čią val. popiet ir trauksis iki vėlybos nakties. Pelnas bus suvartotas naudingiems reikalams.
(27c30) Užkviečia Komisija.

UŽKVIEČIAME
SUSIPAŽINTI
CHRISTINE'S TAVERN
3203 So. Halsted St.
NECTAR ALUS
SKANUS VYNAS
NAMINIAI IR IMPORTUOTI LIKERIAI
CHRISTINE YURKUS
Savininkė

JOS. F. BUDRIK
Inc.
3241 S. Halsted St.
Chicago 8, Ill.
Tel. CALumet 7237
★
Didelė krautuvė Rakandų, Jewelry, Rekordų, ir Radio, baltame name. Visi departmentai po vienu stogu.
★
Budriko Radio Valandos:
WCFL—1000 K.
Nedėlios vakare nuo 9:30
WHFC—1450 K.
Ketvergo vakare nuo 7:00

Anna James Tavern
3415 So. Halsted St.

Kingsbury Alus Geri Cigarai
Skanus Vynas ir Degtinė
JAMES JANULEVIČIA ir ANNA BAGDONAS, Sav.

HELP WANTED—WOMEN

MOTERŲ
IR
MERGINŲ
Dėl Corrugated
Box Dirbtuvės
GERA MOKESTIS.
LENGVAS DARBAS.
Kreipkitės:
Maxwell Bros.
22nd ir MORGAN

REIKALINGA
FORELEIDĖ
Suprantanti Dalių Darbą
GERA MOKESTIS
NUOLATINIS DARBAS.
Apmokamos Atostogos.
Tuttie Sports Wear
229 S. MARKET ST.

OPERATORKŲ
DĖL SINGLE
ADATŲ MAŠINŲ
Pilną arba Dalį Laiko
Kreipkitės:
Tuttie Sports Wear
229 S. MARKET ST.

HELP WANTED—MEN
Reikia Darbininkų

PAKUOTOJŲ
Dėl Parcel Post, Express ir Freight
GERA MOKESTIS
NUOLATINIS DARBAS
Kreipkitės:
Personnel Dept.
UTILITY SUPPLY CO.
307 W. Monroe

★ Core Makers
★ Bench Hands
★ Inspectors
★ Testers
★ Typists
Patyrimas Nereikalingas
CRANE CO.
4000 S. KEDZIE AVE.

STOCK MEN
Puikiausios Darbo Sąlygos.
Pakankamai Viršlaikio. Unijinė Alga.
Pastovus Pokarinis Darbas
MOTOR CARGO. INC.
2859 S. Hasted St.

VYRŲ — VAIKINŲ
Abelnam Darbui Dirbtuvėje
SMAGUS IR PASTOVUS DARBAS
BŪTINA KARINĖ INDUSTRIJA,
NUOLATINIS PROGRESAVIMAS
PO KARO.
PILNĄ ARBA DALĮ LAIKO
MATCH CORP.
OF AMERICA
3433 W. 48th Pl.

PORTERIO TAVERNUI
$6 į Dieną ir Valgis
530 N. State St.
PASTOVUS DARBAS
Atsilieplkite po 4-rių Popiet
Delaware 9645

HELP WANTED—MEN
HELP WANTED—WOMEN

REIKIA DŽENITORIŲ
IR DŽENITORKŲ
Turime Keletą
Gerų Vietų
REIKALINGAS PATYRIMAS
CHICAGO TITLE
& TRUST CO.
69 W. Washington St.

REIKIA PROSYTOJŲ IR KRIAUČIAUS
Pastovus darbas. Geras mokestis.
CITY COAT MAKERS, 306 W. Van Buren. Room 403.

HELP WANTED—WOMEN

PULLMAN
AIRCRAFT
Reikalauja Moterų
Tarp 18 ir 55 Metų Amžiaus
Lavintis
Aircraft
Assembly
Darbe
Visoms tinkamoms darbininkėms mokame laike mokinimosi.
Patyrimas Nereikalingas.
Viso tik Savaitę Reikia Lavintis.
100% Karinis Darbas
Gera Mokestis
6 Dienas Savaitėj
Patogi Transportacija.
Employment Ofisas Atviras nuo 8 iki 4 Kasdien.
Atsineškit Pilietybės Paliūdijimą.
Matykite MRS. GLEASON
Pullman
Standard
Aircraft
900 E. 103rd Street

MERGINŲ — MOTERŲ
Nuo 16 iki 40 Metų Amžiaus
LENGVAS, SMAGUS DIRBTUVĖS DARBAS.
PILNĄ ARBA DALĮ LAIKO VAKARAIS.
MATCH CORP.
OF AMERICA
3433 W. 48th Pl.

PATYRUSIŲ
Pataisymams
Moterų
Geriausia Mokestis
Nereikia Vakarais Dirbti
COONEY'S
319 W. Jackson Blvd.

★ Sudėstinėtojų
★ Pakuotojų
★ Solderers
PASTOVUS DARBAS
REGULIARĖ MOKESTIS IR BONAI UŽ KAVALKŲ DARBĄ
LENGVAS DARBAS PRIE BENCH
Patogi Transportacija.
Pakankamai Viršlaikio
Kreipkitės Asmeniniai.
JAS. P. MARSH CORP.
2073 N. Southport Ave.

REIKALINGA
MOTERŲ ir MERGINŲ
dėl lengvo assembly darbo
Patyrimo nereikia
Karinis darbas—48 val. savaitė
Eagle Grinding Wheel Co.
2519 W. Fulton

HELP WANTED—MEN

TVARTO APŽIŪRĖTOJAS
Reikalingas
IDLE HOUR RIDING STABLES
6135 N. Lincoln Ave.

PIRMOS KLASĖS PATTERN MAKER
Turi turėt Job Shop Patyrimą
Unijinė Mokestis
WOODWORK SPECIALTIES
2034 N. Kilpatrick

REIKALINGA
★ VEITERKA ★
Augščiausia Alga Mieste
Tik Dienų Darbas
Valgis ir Uniforma Dykai
Šaukite:
DEARBORN 6685
Pasitarkite su
MR. FOX

Su Miškais Atsisveikinimo
PIKNIKAS
Rengia Lietuvių Kulturos ir Meno (Radio) Kliubas
DAN SMITH'S DARŽE
(Priešais Tautiškas Kapines)
Jeigu lytų, piknikas įvyks Vilnies Svetainėj 3116 S. Halsted 5-tą Valandą Popiet
Turėsim keptų silkių, karštų bulvių, visokių skanumynų, gėrimų ir grybų. (Grybų patys galėsite pasirinkti.) Visi nuoširdžiai kviečiami.

VILNIS

American Lithuanian Weekly

VOLUME XXV, No. 65 FRIDAY, SEPTEMBER 29, 1944

McKeough Urges Farmers and Labor of Middle West To Support the Democratic Administration

Raymond S. McKeough, regional director of the CIO Political Action Committee vigorously appealed to some 600 delegates to the Indiana State Convention of CIO at South Bend last Saturday, to not only march to the polls with a solid vote for Roosevelt but to give him a supporting and progressive Congress as well.

"It is not enough that the present administration be retained," said McKeough, "but we must send Congressmen and Senators to Washington who will continue to vote for progressive legislation and thus enable labor to retain the rights and privileges it now possesses.

"Those whose records in Congress show they are not friends of labor should not receive your support. You have never seen a home team football coach ask the opposing team to lend him a quarterback to call his team's signals in a crucial game. The years just ahead of us are crucial ones and we need a progressive Congress to call the signals for Roosevelt to insure that labor will hold the gains it has made in the past 12 years."

McKeough brought the delegates to their feet in a rousing ovation when he paid tribute to Roosevelt as the "most courageous and illustrious leader of our times" and again when he declared that the war is being won by "the sons of labor who are defeating the Axis on the seas, in the air and on the battlefields of the world by the implements of war produced by labor in America."

He advised his listeners to carefully check the record of members of Congress now seeking re-election to determine if they have supported the Roosevelt philosophy of liberal, progressive government because it is only "by their votes that ye shall know them."

The CIO political action director then urged the farmers of the Middle West to support the Democratic administration, reminding them that it was Roosevelt and Wallace who gave to the farmers the economic advantages they have enjoyed during the past period of nearly 12 years.

"Ask the farmers," declared McKeough, "if they want to go back to the Hoover days of 1930 to 1932, the days when corn sold at the country elevators for as little as eight cents a bushel, when hogs brought only two dollars a hundred weight at the Chicago Stock Yards, and wheat was traded on the Chicago Board of Trade at the lowest price level since the days of Queen Elizabeth's reign in England. This was the economic plight of the American farmers under Hoover, and before their distress was corrected by the constructive farm program of Roosevelt as president and Henry Wallace as Secretary of Agriculture.

"Factory workers, farm workers and businessmen, too, have a better chance of seeing a program of full production and full employment under the leadership of Roosevelt than it would under the party administration that did nothing when farm prices were at such low levels as to force farm bankruptcies, when workers walked the streets vainly seeking jobs that were not available. Hoovervilles and soup kitchens were everywhere throughout the nation, and factories were shut down or forced out of business for lack of orders."

McKeough concluded his address when an appeal to the women CIO delegates to return to their homes in Indiana and get their husbands, sons, sweethearts, friends and neighbors to register, so they will be eligible to vote on November 7th, that all people — labor, farmer, banker, businessman and all others—thus can protect the big stake they have in the forthcoming election.

Hopes Adopt Another Baby

While visiting in Chicago, Bob and Dolores Reade Hope adopted their third baby from the Evanston Cradle. They adopted their first Cradle baby here Oct. 11, 1939, naming the eight and a half week old infant Linda Roberta Theresa Hope and their second, a 3-month-old boy, Nov. 8, 1940, naming him Anthony Reade Jude Hope.

Moscow radio announced that Premier Stalin has received the American and British Ambassadors, W. Averall Harriman and Sir Archibald Clark-Kerr, who, "on behalf of President Roosevelt and Prime Minister Churchill, informed him of decisions taken at the Quebec conference."

NICE GOODS, SERGEANT!

Sgt. Kenneth Morton, of Dudley, Worcestershire, England, listens with interest as Elayne Hume, singer, shows him a nylon parachute and explains that the used household fats American women save go into war production such as the manufacture of nylon, and other synthetics for

FIRST LADY VISITS OSWEGO REFUGEES

With Mrs. Morgenthau, She Talks With Many of the 982 in War Duration Camp

Oswego, N. Y.—Mrs. Franklin D. Roosevelt visited many of the 983 Europeans at the Fort Ontario Emergency Refugee Shelter and commented that "evidently the shelter program has been very successful to date. I have not received a single complaint."

The First Lady was accompanied by Mrs. Henry Morgenthau Jr., wife of the Secretary of the Treasury. During her visit, Mrs. Roosevelt received a package of wood-cuts and water-colors from Mrs. Marian Sommerburg, a Jewish refugee from Germany.

The gift was made, Mrs. Sommerburg said, "because of the thankfulness of my heart for the salvation of myself and my children from persecution."

The shelter in which the refugees will remain for the war's duration, was opened Aug. 5 by the War Relocation Authority. Mrs. Morgenthau's husband is a member of the War Refugee Board, which directs the shelter's policies.

Noting that she found some anxiety among the Europeans over operation and like matters, long postponed, Mrs. Roosevelt added:

"The attitude has been wonderful. At last these people have freedom from fear for their very lives."

Mrs. Roosevelt and Mrs. Morgenthau were guests of honor at a luncheon attended by the Oswego Advisory Committee and the ten members of the refugee advisory committee and their wives.

Airlines Plan Flying Kitchens

Hot Meals Will Be Cooked in the Air

Denver, Colo. — When the war is over and commercial air lines start operating those mammoth airplanes that they are dreaming about, the men who plan the meals for air passengers are going to have something to say about the way the planes are made.

D. F. Magarrell, director of passenger service for United Airlines, said: "Those planes will, of course, have all-electric kitchens."

When the 52 passengers which some of these planes will carry get ready for dinner, the cook will serve a hot meal cooked right in the air.

Magarrell said the bulk of airline cooking will continue to be done on the ground, as at present.

FDR Youth Group Opens Offices Here

Headquarters of the Chicago Committee of Young Americans for Roosevelt has been opened in Room 1316 of the Morrison Hotel, Miss Lillian X. Frost, committee chairman, has announced. The group's first activity will be distribution in the Loop on Oct. 2 of literature specifically directed to young people, urging them to take advantage of their voting privilege.

MEIN KAMPF STILL THEIR BIBLE

By LAUKUVIŠKIS

Fascism is Dying Hard

If you thought that Hitler's teachings, at least in this country, are forever discredited, you have another thought coming.

After fighting the Beast of Berlin for five years, still there are some people that won't let go of Mein Kampf. I suppose you heard our President speak the other night. In his speech Mr. Roosevelt disclosed that the leaders of the opposition party are sticking to Hitler's Mein Kampf like leaches to bulls. . .

Teaching his followers how to establish the "new order" in the world and destroy "Jewish Bolshevism" for all times, Hitler told them not to stick too much to telling the truth. In fact, says der moustache, when you tell a lie tell a big one—the bigger the better.

I won't repeat what the Pres. said in this connection about the leaders or the opposition party. You all know this. But while listening to Mr. Roosevelt I was reminded of some people that I know. And I wouldn't be afraid to bet a brand new 25-cent War Stamp against a hole in the doughnut that some of them have learned Mein Kampf by heart.

Let's see if I am wrong. Last week in this column I said something about the danger that some people see in the Red Army victories. No, I wasn't speaking about Hitler and his Wehrmacht. That is self-evident. And when the President spoke about some Americans following Hitler's advice, I wondered if by any chance he didn't include three Chicago Lithuanians?

You see, while the President was in conference with Prime Minister Churchill in Quebec, these Chicagoans sent him a telegram asking Mr. Roosevelt to "save the Baltic people from complete extermination."

The "extermination" was being carried out not by the Nazis, but by the "Rooshin Bolsheviks." And to prove their contention they told the President that: **"Such cities as Vilkaviškis, Utena, Šiauliai, Kuršėnai etc., already are entirely devoid of Lithuanian population."**

Now that was a lie, and, as Mr. Roosevelt said, "a fantastic one." But that's the way they have been taught by der Furore. And in order not to keep you in suspense any longer, here are the "three Muskateers" that signed the telegram: Leonardas Šimutis, Pius Grigaitis and Mike Vaidyla, editors of Draugas, Naujienos and Sandara respectively!

A few days after the contents of that "secret document" was made public in all the anti-democratic Lithuanian press in the USA, we received a correspondence from one of the "exterminated" cities in the liberated part of Lithuania, namely Utena. Our correspondent writes that Utena is hurriedly healing it's wounds left by the Nazi barbarians. People that hid in the nearby forests to save themselves from being driven to Germany by the retreating Nazi armies, are returning to their homes. Others are repairing the damages done by Nazi demolition squads.

We published this correspondence in Vilnis last week and didn't even copywright it. But neither of the three editors took advantage of reprinting the news from Utena in their paper.

A Couple More Big Ones.

Last week Naujienos, whose editor in chief is one of the signers of the telegram a la Mein Kampf, printed a news item from the war front in Latvia. I will quote from memory and if you have heard this one stop me:

As long as the Red Army had to fight the Germans only, in Latvia everything went well. They even took Yalgava. But then the Latvians arose like one and chased the Red Army from Yalgava **against the wishes of the Germans!**

You would think that it was a slip of the tongue. But what else can you expect from people who try to follow Mein Kampf to a letter and still pose as "democrats."

Take for instance the editor of Keleivis Mr. Michelson. Evidently he takes what his boss Mr. Grigaitis hands out literally. Last week Mr. Michelson ran out of suitable ajectives to denounce the "dirty Rooshians," so he comes out with the following headline:

"Many villages and cities slaughtered in Latvia!"

Shades of Sodom and Gomorrah! What is this world coming to? Somebody ought to tell Marshal Stalin to recall his forces from the German frontiers, or else: soon we will be hearing that Bolsheviks have killed beloved by all Lithuanians river Nemunas!

NATIONAL WAR FUND

FOR OUR OWN - FOR OUR ALLIES

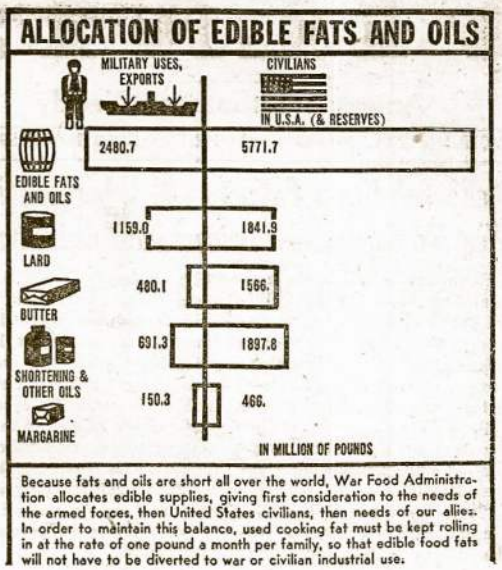

Because fats and oils are short all over the world, War Food Administration allocates edible supplies, giving first consideration to the needs of the armed forces, then United States civilians, then needs of our allies. In order to maintain this balance, used cooking fat must be kept rolling in at the rate of one pound a month per family, so that edible food fats will not have to be diverted to war or civilian industrial use.

The Chicago Sun Reviews Browder's Teheran

Earl Browder's newest book —Teheran, Our Path in War and Peace—is reviewed intelligently and seriously in the Chicago Sun. The review, by John Weilberg, follows:

The Teheran Concord dedicates the participants to "the elimination of tyranny and slavery, oppression and intolerance," and upon this joint declaration, Earl Browder declares, he bases his entire faith in and hope for the future of humanity.

In "Teheran" he presents a closely reasoned and logical interpretation of the United Nations' war and peace aims as expressed in the Concord, which must be recognized by all thinking Americans, whatever their political affiliations.

Browder believes that Teheran established that unity of political and economic policy which must be the basis of unified planning and execution of the war and the peace to follow. To him, the path of victory and lasting peace is one of unity that will win the support of a majority of the people.

His desire for working democracy goes beyond the conceived aims of his own political convictions. Thus, he realizes that unity can be achieved only if the present economic system is maintained, and he warns all Marxists that they must submerge their final socialist ambitions for many years to come and must work—in unity with the majority—for the common good of the nation and its people.

Browder warns that the path to victory and peace is still strewn, with many obstacles which must be eliminated if we are not to lose the unity of Teheran and face a return to Munichism. We must fight the disrupters, both "infantile leftists" and reactionaries, who seek to negate the Teheran Concord.

Browder's prerequisites to the fulfillment of Teheran's peace hopes strike the reader as sound and coldly logical. He calls for an end to colonial exploitation, pointing out that the elimination of European feudalism alone is not a guarantee of permanent peace. Instead of cut-throat competition with Britain to control static markets, he advocates the expansion of world markets through the granting of freedom to all colonial peoples and full assistance to them in their efforts toward industrial development.

He tells us that we must learn to distinguish friend from foe. We cannot deal with Hitler's agents, men like Mikhailovitch or certain members of the Polish government-in-exile; to establish them in power would invite civil war among their people. We cannot flirt with fascism and reaction anywhere —not in China, South America or Spain—or Teheran will fail.

Here at home, Browder believes, the economic improvement of labor must become a national aim; the wage earner's purchasing power must be greatly increased. Only then, he claims, with fully developed foreign and domestic markets, can we avoid strife and create the consumer power needed to keep our industries going at the present rate of output.

At home, Browder tells us, we must work to reelect President Roosevelt and provide him with a liberal Congress; to do otherwise would open wide the gates to disruption and chaos.

YOU CAN BACK UP MacARTHUR AND HELP TO SHORTEN THE WAR BY SUBSCRIBING TO UNITED CHINA RELIEF

Sorority Highlights

The "Plepa Plepa Girls", as we are called by Johnnie Pigeon, (the Sorority) met Friday, September 22nd at a special meeting at Hollywood Inn. This meeting was called for the express purpose of outlining various duties to members in connection with our CARD PARTY which is to be held October 8, Sunday afternoon, at Hollywood Inn. Everyone should support this affair. It is given for a worthy cause—for the benefit of our LDS members in Uncle Sam's forces. We can count on your attendance, can't we? Oh, the price? Only 50c including tax. You will enjoy yourselves as well as win a prize for attending this eventful party.

Perhaps Johnnie Pigeon had encountered a sister trying to sell a ticket for the affair, and if so, I can understand why he called us "plepa plepa" girls. Every sister is selling tickets and no one is able to refuse when the "sales talk" is turned on. As a matter of caution, buy your tickets now as it appears it will be pretty crowded and a sister may be all out of tickets at a later date.

I guess it takes a "special" meeting to bring Albina Batutis out of her shell. Anyway, she came and am sure will keep on coming. Do not disappoint us, Al!

ALINE BERNOT, nee Zimont, our newest Sorority mother, attended this meeting. It was an exceptionally fine occasion as hubby, STAN BERNOT was in on furlough, and had the first glimpse of his son. Don't know whether it is the Coast Guards, or the new title of "daddy" but you sure looked grand, STANLEY.

They say the Army can take it—I wonder. Saw JULIUS URBICKAS going down the stairs to the sorority meeting and a fraction of a second later looking for a "foxhole". What is the matter JULIUS, did the girls bombard you? Later he was seen shaking hands with a smaller group of sisters. What a man!

It has also been called to our attention that quite a few of the lads in the service are disappointed—the Sorority has forgotten them. This is not true. All the Chicago lads in the service, who were LDS'ers in good standing, that is not suspended members because of failure to pay dues, and who have not dropped the LDS, are eligible for gifts and do receive them. We are too small a group to take care of "use-to-be" members. When the word "member" is mentioned, I am sure we all understand that to mean a LDS member who is loyal to the LDS and a paid up member. Someone who has fallen behind in dues for months or has openly stated he didn't want to be a member, regardless of the reason, is not entitled to any consideration. Sorry!

Say, didn't OLGA JACOBS look stunning in her new hairdo as did HELEN LANE. All the girls seem more attractive now then before the war. Keep it up girls as that certain look does keep up the morale.

The way the sisters "dug" into the refreshments that were served by Bea Guyer and Estelle Malesh proved no one was dieting, excepting maybe GERTIE SLENCH. She didn't touch any of the delicious variety of sandwiches but ate only cookies and drank several cups of coffee.

MONICA COOK and ALDONA PAVELONIS are looking around for ideas as to what gifts would be most appreciated by our boys in the service.

STELLA BEDOKAS is constantly reminding the girls about "late" money. This will mean either a larger treasury or the meetings will start promptly at eight o'clock. Atta girl!

All members please take note —our next meeting will be Oct. 6, Friday at Hollywood Inn. Every sister must attend as final arrangements will be made and all of our duties assigned to us for the Card Party.

Will be seeing you.

SISTER

As the Women See It

Housewives and women warworkers will cheer news that the 1,768,968 electric irons due to reach local stores this fall will be priced at March, 1942 levels. This news came Aug. 17 from OPA Administrator Chester Bowles. The irons will sell from $5.30 to $11.70, with most of them automatic types ranging from $5.70 to $8.75.

Chester Bowles, OPA head, urges all civilians to see their gardens through to harvest and follow through with a home canning program. He said, "we are going to need 4,000,000,000 jars of home canned foods," since civilians would have 20% less of the principal canned vegetables during the next year.

Yes, we'll have some bananas, and so will the kids. The banana supply has risen to 40% of pre-war normal, the War Food Administration announced recently.

Take That Bag Along

With an estimated one-fourth of all paper conservation expected to be accomplished through the cooperation of retail stores, a substantial contribution will have been made toward meeting the goal to conserve 1,000,000 tons of paper in 1944, WPB officials said.

The public has been told of paper's vital importance in the war effort and is now actively cooperating more than ever with store managers to make the limited civilian supply of paper wrapping materials stretch as far as possible, said Howard Coonley, director of WPB's Conservation Division. Women all over the country are taking their own shopping bags to market to help save the very critical kraft paper, which is in great demand by the military forces, Mr. Coonley said.

Part of the wood pulp shortage is made up by salvaging waste paper, according to WPB, but in addition to salvaging waste paper, hundreds of thousands of tons of new paper can be saved by cutting down on needless wrapping and packaging of things all citizens buy.

O. W. I.

Pope Blesses Fascist

The Vatican newspaper Osservatore Romano in a news item, revealed that Pope Pius sent a rosary with a special bebediction to Pietro Caruso, fascist police of Rome just before the latter was to be executed by a firing squad for breaking into a church to seize refugees.

32 New Yale Doctors Get Military Rank

NEW HAVEN, Conn. — President Seymour of Yale University warned that the belief that "this war can be finished without unutterable effort and sacrifice" is now "a pecular danger not less than the dangers through which we have already passed."

Speaking at graduation exercises of the Yale School of Medicine, Mr. Seymour said that there is now "the further danger that people will think that, following the achievement of military victory a blessed peace will ensue."

Forty-two degrees were conferred by President Seymour, who awarded a certificate to one British student also. Twenty-six of the graduates were commissioned first lieutenants in the Medical Corps of the Army and six were commissioned lieutenants, junior grade, in the Medical Corps of the Navy.

In his warning against optimism, President Seymour said that:

"In all our history, there was never so great need to look facts in the face, to recognize the cost, and to steel ourselves to pay it."

Bulgaria Warns Bad Cooks

LONDON.—The Sofia radio, announcing that the new Bulgarian regime was starting a campaign to raise eating standards in the capital's restaurants, said that "bad cooks will be punished as saboteurs."

Of, By And For Servicemen & Women

Father's Death Brings Edwin Home

Pfc. Edwin Shermikas

Once active in the LDS of Marquette Park and member of the LKM Chorus until the day he left for service, Edwin Shermikas was unexpectedly called home to attend his fathers funeral September 14th.

He left Chicago on his 24th birthday, September 27th to resume his duties at San Antonio, Texas, Fort Sam Houston.

Edwin intends to rejoin the LDS when he is released and when asked what he would like to say to all his friends through the VES, he said that he would like to see the youth move just a little faster for when the boys come home they intend to get busy. He thinks that to keep the peace after this war is won will require a lot of work from the youth so that those who have given their lives on the battle field will not have died in vain.

More than 30 Winchester (Illinois) fathers whose sons are in military service have organized a War Dad's Society and will announce a program for the ensuing year.

Two Night Classes Planned at U. of C.

Two public courses in the division of the humanities will be presented at the University of Chicago during the autumn quarter.

Both courses will be offered on the campus of the university in the Oriental Institute, 1155 E. 58th St., and will begin at 7:30 p. m.

Music Course Offered.

Cecil Smith, music critic, will conduct a course in "Musical Criticism" beginning Oct. 2 and continuing each Monday evening through Dec. 4.

Clarence Faust, professor of English, will present a series of 10 lectures on "Intellectual Currents in the Development of American Thought." The course will open Oct. 4 with classes each Wednesday evening through Dec. 6.

Government Sponsors 37 Free Courses at Y. M. C. A. College

Thirty-seven tuition free evening courses in chemistry, accounting, physics, personnel management, statistics, industrial management and traffic management, sponsored by the federal government, will open at Central Y. M. C. A. College, 19 S. La Salle St., on Oct. 2, according to an announcement made yesterday by L. F. Huelster, co-ordinator of war training for the college.

Designed to prepare men and women for employment in war industry or provide additional training for persons already so employed, the courses will be given without charge except for textbooks and supplies.

Membership in the Independent Order of Odd Fellows totals 758,399 throughout the world as revealed by a report to the sovereign grand lodge meeting in Canada.

Attention All LDSers

The biggest and best Halloween Party and Frolic will take place Oct. 28, 1944 at Hollywood Inn. Everyone in costume . . . prizes and fun . . . You are being notified in advance, so reserve that night, get your costume and you are assured the best time you've had in a long time.

Tickets can be had from any member of the LDS. More later.

Automatic block signals were developed back in 1870. Yet Only about one third of our 167,000 miles of passenger road has this elemental protection. Between 1911 and 1921, 80 collisions resulted from failure of enginemen to stop trains at block signals, killing 416 persons and injuring 1,837.

"Staghound" Aids British

New Type of Rapid Armored Car Is Put Into Battle

WASHINGTON — The British Supply Council stated that a new weapon, the Staghound I Armored Car, produced in the United States, was now in use in various war theatres.

Capable of a speed of fifty miles an hour despite heavy armor, the new vehicle is used for armed reconnaissance. It has a crew of five men. Its equipment includes periscope and telescopic sights, a 37 millimeter anti-tank gun, two machine guns and an anti-aircraft machine gun.

The 63,913 servicemen who enjoyed themselves at the Service Men's Center in Chicago the day the American Legion entertained, ate 10,000 chickens and 40,000 dishes of ice cream.

REDWINGERS HOME ON LEAVE

Three members of that famous Redwings branch of Brighton Park have recently been home on leave. Lt. Bert Rasimas is still in town. He is here for a well deserved rest, for he has made 42 missions in Italy. Good work Bert!

Stanley Bernot came home to see his new-born son who is about five months old now. Stanley and Aline Bernot are well known among LDS Circles.

Our youthful yet quite an accomplished singer and correspondent for the LKM Chorus, Valeria Urbikas, must have been happy to have Julius come home even if it is for only a short time. Julius is another one of those Redwings of Brighton Park.

U. of I. Service Will Aid Veterans

The University of Illinois has established a complete aptitude and counseling service available without charge to Illinois war veterans. It will be conducted by the university personnel bureau.

The tests include those of general ability, special aptitudes, such as mechanics, art, language or music and in the sciences. To obtain this service the person desiring help must write to the university personnel bureau for blanks and appointment and must go to the campus in Urbana for the tests.

The university college of commerce offers for those wishing training for positions in business courses which will lead to a Bachelor of Science degree. In its commercial teaching the university for the first time this fall will allow credits for courses in shorthand and typewriting.

VETERANS HOSPITALS TO ADD 14,100 BEDS

Washington — Brig. Gen. Frank T. Hines, chairman of the Federal Board of Hospitalization, announced today that presidential approval has been given for additions of 14,100 beds to the Veterans Administration hospital system by the end of June, 1946.

Almost a million tickets a year are given away to service men and women in the Chicago area by theater, sports and other entertainment and amusement groups.

Judge Pays for Tag of GI's Dog

Sidney Szabo was unable to appear in court to answer a summons for failure to renew a license for his dog. Judge Edward P. Luczak was told the reason: Szabo is in service, stationed at a Charleston, S.C., airfield. Judge Luczak paid the $3.50 fee.

VOTING RULES FOR GI WIVES

Although they may be temporarily absent from the state, wives of Illinois service men are entitled to vote in the precinct in which their husbands are voters, either by absentee ballot or in person. Atty. Gen. George F. Barrett ruled today.

Barrett's opinion was drawn at the request of State's Atty, Harry A. Hall of Lake county, who posed the question whether service men's wives can vote in home precincts although they are living with or near their husbands away at camp.

ADDED ATTRACTION—That man with a band and a personality, Kay Kayser, is shown dining with his bride, Georgia Carroll, at New York's Stork Club. The Professor and his new wife are currently appearing in the film, "Battleship Blues."

The Vilnis English Section

Edited by Mrs. Alice Yonik
3116 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Phone Victory 7325

First Things First

The increase of 6 per cent for the Republicans in the recent elections in Maine was not so significant as the 25 per cent drop in total voting. The re-election of President Roosevelt depends upon the number of voters who turn out at the polls Nov. 7.

President Roosevelt's re-election is already assured when we consider the voting inclinations of today, but over-optimism can lead to defeat. The servicemen, who are predominantly for Roosevelt will in great numbers be deprived of their votes. Many urban industrial workers who have migrated and did not bother to register, will not be able to cast their vote.

These last days before registration closes will determine the outcome of the election, and with it the direction of our country. They should be days of intense activity by all democratic forces to get out the vote. The last day of registration in Illinois is October 10 when every precinct booth will be open until 9 p. m. Door-bell squads should be organized for that night to see that all those who haven't registered do so that night. No better service to our country can be rendered at this time on the home front than this important duty.

Dewey and The Foreign Born

The American Committee for Protection of Foreign Born condemned as "political bankruptcy the efforts of "President Roosevelt's opponents to stimulate alien-baiting and hysteria against the foreign born." The committee declares that the Dewey forces who have centered their attack on Sidney Hillman if elected to national office, "will re-establish the Hoover policy toward the foreign born, a policy of intimidation of the foreign born and flagrant disregard of their rights and welfare.

The Committee's statement, which is self-explanatory, says in part:

"In accepting the anti-foreign-born campaigns of the Hearsts and the Peglers, the Dewey forces indicate that they will re-establish the Hoover policy toward the foreign born if they are elected to national office. That was a policy of intimidation of the foreign born and flagrant disregard of their rights and welfare.

"The foreign born, as a group, have benefited immeasurably in the 12 years that President Roosevelt has held office. The Imigration and Naturalization Service has been created into an agency for helping the foreign born rather than hounding the foreign born. The President's Committee on Fair Employment Practice has served to eliminate many forms of discrimination against the foreign born Americans. The federal program, "Americans All-Immigrants All," served to create widespread understanding of the contributions made by the immigrant in the development of America.

"The advances made by the foreign born have been the result of implementation of the President's policies. It is these democratic advances and policies that are at stake in this election.

"It is clear that the best way to defeat this latest menace to the unity and welfare of the American people will be at the polls in November. We cannot entrust the future of the American people to those who show such little respect for our past traditions, and such little awareness of our present-day need for national unity, as to seek to win votes by baiting Americans because of their foreign birth."

Inter-Racial Groups Active in 8 Cities

Eight Illinois cities now have municipal interracial committees to investigate and solve problems that arise between different racial groups as the result of wartime congestion and industrial expansion, Martin Hayes Bickham, chairman of the Illinois Interracial Committee appointed by Governor Green, disclosed.

Bickham said local committees are active in Chicago, Champaign, Rockford, Peoria, Galesburg, Springfield, Danville and Evanston. He made his report at the first annual meeting of the state committee, organized a year ago.

War Nurses' Memorial In Capital Is Proposed

WASHINGTON — A bill for a memorial to honor Army and Navy nurses for their work in the war was introduced today by Senators Joseph C. O'Mahoney, Democrat, and Homer Ferguson, Republican.

Representative Margaret Smith, Republican, of Maine, and Representative Mary T. Norton, Democrat, of New Jersey, said that they would introduce a companion bill in the House tomorrow.

The memorial would be a club in Washington to be used as headquarters for medical women of the armed services. Money for the project is being subscribed privately, with the wives of many high-ranking officers in all branches of the service among the sponsors.

VOLUNTEERS SOUGHT TO HELP AT 60 SOCIAL RECREATION CENTERS

Sixty centers doing social and recreational work need more volunteer help if they are to continue. Mrs. Janina Adamczyk of the department of sociology at Northwestern University recently declared that all play centers in the Chicago area are under staffed, recreation leaders overworked and that some phases of the program have been discontinued solely because of insufficient help.

Training for civilians interested in this urgent program of the city will be given by the Volunteer Office of the OCD and the Council of Social Agencies. Both men and women are needed as leaders. One course will be given from 10 o'clock to noon, the other from 7 to 9 o'clock three times a week for two weeks. Information on the date of the opening session and appointments for interviews may be obtained by calling the Volunteer Office, 53 W. Jackson blvd. (WABash 0528).

As We See It

Everybody is getting political these days, even Hollywood. Bette Davis delivered a good speech in New York the other day. So did Frederic March and Orson Welles.

Said Miss Davis:

"Our votes can help bring this awesome war to swiftest victory; our votes can insure "peace for many generations"; they can make possible our sure, prosperous progress in the years that lie before us."

Mr. Welles said:

"We must shout it from the housetops: if Roosevelt was needed to win the war, he is called for a hundred times more urgently for the winning of the peace . . .

"We remember the Hoover depression. We warn against the Dewey collapse."

Mr. March said that Roosevelt is the greatest leader of our generation.

Our leading scientists have joined our leading artists. Dr. Harlow Shapley, of Harvard, the leading astronomer, said that either we—

"go forward with the social evolution that inspires at this time most nations of the earth, or we return to stagnancy?"

Mr. Roosevelt leads forward. With Mr. Dewey we would return to Hoover's depression and stagnancy.

Choose your sides.

Thomas Dewey has delivered a speech on the Pacific coast. Even the New York Times assailed the speech as hypocritical. Dewey accused Mr. Roosevelt for lack of preparation for the war while republican Congressmen and Senators did all they could to hinder preparations.

To accuse Roosevelt of something that Mr. Dewey and his friends did, surely is hypocricy.

President Roosevelt replied to Mr. Dewey and the latter got sore. Mr. Dewey, altho too late, has recalled that there is such a thing as ethics. He did not remember it for a long time, however.

Robert E. Kennedy, Washington columnist who rides on Dewey's train, thus commented on Mr. Dewey's speech in Oklahoma:

". . . his reply last night to President Roosevelt seemed the result of sudden anger and an outlet for venting his bile."

How about ethics?

Mr. Dewey forgot again.

There seems to be very little doubt that Mr. Dewey is Hoover's man, as Hoover is one of the big bosses of the republican party. Now then, let us recall Mr. Hoover as President.

During his administration:

There were 5,770 bank failures in 4 years.

32,000 small businesses failed in 1932.

More than 1,000,000 farms were lost by foreclosures.

Farm incomes dropped from $12,000,000,000 in 1926 to $5,000,000,000 in 1932.

And you know the bread-lines and the soup-lines.

Surely, we don't want hooverism any more. more.

VINCE RUDIS

Jo Davidson, the sculptor, has said: " . . . . Why blame Germany for deeds that would be duplicated on a larger scale in our own country were the Deatherages, Moseleys, Gerald Smiths and Fritz Kuhns allowed to have their way? Lidice, Lublin, Rotterdam, Stalingrad, Warsaw and other places would be spots like parts of the Garden of Eden in comparison with some of our localities were these distinguished 'Firsters' permitted to gain the power they have been so diligently seeking."

And these are Dewey's friends.

QUARTER OF A CENTURY FOR LKM

"There is no great organization in our history which would have more to say to us right now than the L.K.M. CHORUS. And there is none that would know better how to say it . . . When there is a need to cheer war stricken people, L. K. M. knows best . . . They say it with music. . . ."

Orchids will be showered on L. K. M. at their fall concert the 26th of November . . . at the Lithuanian Auditorium, 31st and Halsted . . . The occasion is a very important one. It may sound unbelievable, but L.K.M. CHORUS has entertained its music and drama audiences for the past 25 years.

Seems as though the chorus was just organized . . . from a small group to a membership of over a hundred. Because of the war the number of singers has dropped.

After this war is won and the bells of victory will chime . . . our fighting boys will return to sing with us once more.

Many things have happened since the chorus was organized . . . marriages, births, deaths and so on . . . members have come and gone . . . From time to time members get ambitious and return to sing with the chorus. . . What do ya say?? All of us L.K.M.'ers . . . old and new . . . let's all pitch in and attend chorus rehearsals on Tuesday nights at the Lith. Aud. at 8:15 P. M.

Don't say you're too tired . . . It just takes a little effort and a little thought of that boy who's not too tired to fight for us and in some cases even die for us.

If it were up to him and there was no war to be fought . . . he wouldn't be too tired to attend . . . Now tell me honestly . . . isn't it true, that the only reason why you don't come to rehearsals is because your friends are not there, it's not because you're too tired . . . only that it seems funny to come down to practice and find it dead . . . nothing doing . . . Who's fault is it . . . Since my husband went away I've learned that life is what you make it. How you want it that's how it'll be. . .

It's up to you to come down and help make the chorus lively. A large membership will once again be formed if You and You put your shoulders to the wheel and help turn it back up to the top. . .

All the words in the world can't make you come down to the rehearsal, if you think that the chorus has done its share in satisying the musical public with their beautifully blended voices . . . well that's your opinion . . . But to me it seems a shame for the L. K. M. to drop out of the entertaining world after traveling over rough roads 'till they got to the top. . .

When I mention that if we don't get any more members down to the rehearsals we'll just have to disolve out of the picture . . . former chorus members say, "Oh! Don't break up now . . . after all these years . . " Well—if you don't think that the chorus should break up, then do something about it, come down to rehearsals. Just one nite a week, that's all it takes. How's about it?? Can we count on seeing you?

The Vilnis Concert is coming up the 29th of October . . . we need singers . . . . Sopranos, Altos, Tenors or Basses, you are all welcome to sing with L.K.M. Another engagement is coming up November 5th, the Bridgeport Property Owners have invited us to take part in their concert with our singing and enact the comedy "Piršlybos."

So you see chorus members, your voices are needed . . . . Maybe this will work better . . . You are cordially invited to spend a pleasant evening singing with the L.K.M. CHORUS every Tuesday night . . . 'Til then, I remain.

VALERIA URBIKAS

TID-BITS ON LKM

Jack Gordon nudged Joe Stonis and says: "Just because the tenors are practicing doesn't mean that you can sleep!" . . . Bella Pozer and Jenny Mitchel enjoy chatting while the men polish up on their parts . . . Edith Snyder is really serious about learning her words to "Kovos Lauke" . . . also anxious to learn them is Betty Jenkins, who watches Edith copy the words . . . Tony Guyer, in between notes and rests, looks proudly over the group . . . I'm pretty proud myself. Let's all get back in the groove . . . As always . . Tid-Bits Valley-prop.

P. S.: L. K. M. Chorus members are all urged to attend Tuesday's rehearsal for we will set a date for taking pictures. Please attend.

V. U.

"CAN I SWAP HIM FOR ONE THAT CROWS AT MIDNIGHT? I'M ON THE GRAVEYARD SHIFT."

U. S. and British Schools Exchange Books

Hundreds of Britishers, from youngsters in elementary schools to some of the foremost educational authorities in the country, recently inspected books written and illustrated by American high school students to explain American life to their friends on this side of the ocean. The books, prepared under the auspices of the New York and London circles of "Books Across the Sea," came from all parts of the United States and are being presented to similar schools in Britain, which have made books about their own country. Twelve British books were exhibited at the Royal Society of Arts in London, along with the American ones, and will now be sent to New York. Both the American and British books contained work of very high quality, though they were very different in type, the American containing more original short stories, plays, radio "features," etc., while the British included a remarkably fine collection of drawings, original water colors, wood cuts and other examples of their work in art classes. The excellence of British craftsmanship was revealed in pages of fine hand-printing, while the typing in American books was done by the students themselves — evidence of American faith in the machine age.

British children attending the three-day exhibition were asked to vote for the American high school whose "handmade" book they preferred. Newtown High School, Elmhurst, Long Island, and Carrick High School, Pittsburgh, won the competition, with Santa Barbara, California, second (Santa Barbara students nobly refrained from mentioning fruit in their book because they knew the British had very little).

Many of the younger children insisted on voting for scrapbooks made by youngsters of their own age, and in this group a scrap-book entitled "A Day in America," made by ten-year old Anne Fox of Wonewoc, Wisconsin, was first choice; two scrapbooks made by grade school children in Wyoming, Ohio, came second.

Only one tragic note marred the happiness of this very interesting event. The small daughter of a British soldier killed in Africa burst into bitter tears when told that "Books Across The Sea" could not arrange to send the scrap-book which she wanted to make to her Daddy in heaven.

Chairman at the formal opening of the Exhibition on March 2nd was Mr. T. S. Eliot, the celebrated poet and president of the London Circle of B. A. S.; the meeting was addressed by Sir Cyril Norwood, former headmaster of Harrow School and author of the Norwood Report on Secondary Education.

From The Outpost
Published by Americans in Britain

The amount of steel used in the manufacture of bottle caps is equal to the amount used in making automobile bodies in a normal year.

They Said Last Week

President Franklin D. Roosevelt:

"American workingmen and working women have made a notable contribution to our successful war efforts. They have supplied our fighting men with the finest weapons in the world and they have shown that free labor can out-produce slave labor.

"We are winning the war but the needs of our soldiers, sailors and marines are as great as ever. To supply the demands for the weapons and materials of war calls for continued production so that the battles may end and lives be spared.

"I know the American workers will cooperate with industry to that end."

—::—

Senator Robert Wagner:

"In Washington and throughout the land, the people's thoughts are focused upon the problems of creating a prosperous and stable economy after the war—an economy of full employment, of higher standards of living, of fair profits and decent wages. We are all determined that these problems be effectively solved.

"During this campaign period, the people of America are engaged in sober discussions related to the coming election. They know that the outcome of this election is transcendently important — important to the victory, the peace and the prosperity for which we strive."

—::—

Wendell Willkie:

"In the period of transition from war to peace, we must be alert that any effort to destroy unions will not be successful.

"We must insist upon the continuance and improvement of Federal wage and hour laws.

"We must work toward the repeal of unwise and coercive legislation such as the Smith-Connally act.

"We must encourage labor's aspirations for an annual wage.

"We must promote increased labor cooperation so that a development into partners in a common cause ensues, and we must achieve the appointment of a real labor representative in the Cabinet so that labor will share in the determination of our Government's fiscal, domestic and international policies."

—::—

Representative J. William Fulbright:

"Fundamental to our conception of a decent world is the belief that all peoples must be free to select their own form of government, and it is self-evident that this cannot be done effectively in an atmosphere of restricted or distorted news and information.

"Hitler and Goebbels have proved to us that the most powerful tool of dictators in driving their peoples to violence and war has been the control of the channels of information. Normal men become killers only under the influence of mass emotion, and the usual method by which unscrupulous rulers drive their peoples to war is by the skillful sowing of the seeds of national prejudices, and then cultivating such prejudices into mass hatreds.

"If truthful news is not suppressed at the source, or shut off or distorted in transmission, truth will eventually strifle the evils of prejudice."

—::—

Dr. Isaiah Bowman, President of Johns Hopkins University:

"Keeping the peace has become one of the primitive and permanent conditions of living, co-equal with food, clothing and shelter.

"A treaty of peace should be an agreement about continuing action, not the eternal repose implied by hopeful preambles. We must all do something about it, and hereafter, today and every day, down all the generations forever. Upon keeping the peace rest vast hopes of future spiritual accomplishments. Without it any report upon 'the state of the union' is fatally incomplete. The state of the Union now includes the state of the world."

F. L. I. S.

In London, England, over 1400 women, representing 34 nations have completed their training for post-war relief work in German occupied countries.

Chinese Fat Economy

Dr. Julia H. Chen, Chinese born and educated, now an agricultural economist in the foreign agricultural relations department in Washington, salvages kitchen fat, knowing how it is needed in the war effort. She understands the food situation all over the world and knows that no fats and oils can be wasted if world needs are to be met in 1945.

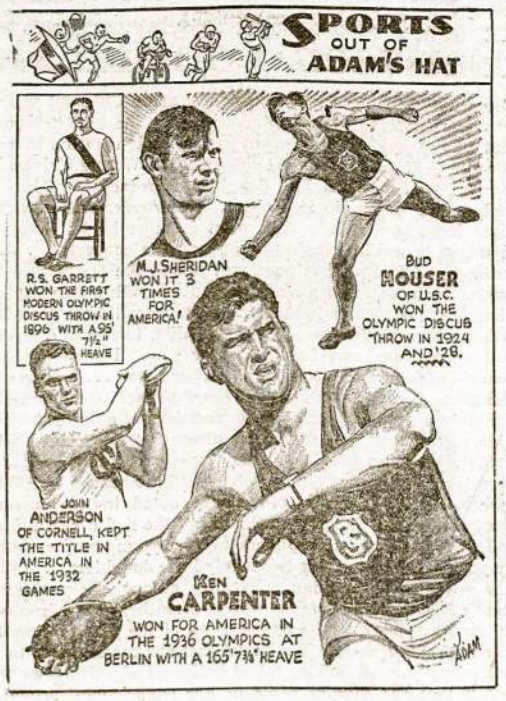

Screen Star Tells How To Win a Hitler Medal

By HUMPHREY BOGART

How'd you like to earn a decoration from Hitler or Hirohito? Here's the way you work it. You don't have to join the German Army or the Japanese Army. You don't even have to blow up an American war plant.

It's easier than that. All you have to do is to follow the line the Germans and their stooges are handing out in this country. All you have to do is swallow the race bunk. That's what the Germans want us to do. They figure that if enough of us talk this race bunk, we'll get to fighting among ourselves. That'll weaken us so much that we'll be easy pickings the next time — even if we should win this time.

THAT'S FREEDOM

Listen, brother. In this man's country you can marry the girl that you like. You can pal around with the folks you like. You can pray in a church of your own choosing. Okay. But that doesn't mean that one kind of church is better than another.

Let's look at the record.

Here's what science knows. It doesn't say maybe. It knows. There are no "superior races." There are only people who for a time happen to be luckier or better situated than other people.

There are no "inferior races." There are only people who've had bad luck, or poor education, maybe live in a tough climate. For example, there's no such thing as a "Jewish race." There are Negro Jews. There are Chinese Jews. If you believe in the Jewish religion, you're a Jew. That's all there is to it—although the Germans want you to believe different.

Examine a man's brain. It tells you nothing about his "race." Test his blood. It tells you nothing about his "race." (Healthy blood plasma can save the life of any wounded soldier of any color.) Nor does skin color mean a thing except that certain people have a little more of a chemical, melanin, in their skins, and that makes them look more or less like Joe Louis; and others have a little more of a chemical, carotene, in their skins, and that makes them look a little more like me.

FIGURE THIS OUT

Figure this out. It's funny, isn't it ,that the peoples on this earth who are responsible for the fact that decent Americans are suffering and dying today —the German and Japanese rulers—are exactly the two groups who believe in "race superiority" and "race inferiority" and who are out to murder everybody who doesn't agree with them.

So—if you want to be a German or a Japanese stooge, you know how to go about it. Just get out in the street or talk to your neighbor and preach race prejudice.

Hitler will bless you. Hirohito will applaud you. In fact, you'll be a damned good Japanese, a damned good German.

There's only one thing you won't be.

You won't be a good American.

Produce For Victory
Contribute to USO

Between You and Me

Seen about town a few weeks ago (I mean Chicago) was *Miss Florence Krakaitis* of Detroit, Michigan. She and her parents (and a boy friend, Shhhh) spent part of their vacation here . . . . Florence is now attending art classes at the Wayne University in Detroit. Like mother, like daughter, Florence is often heard singing over the radio in Detroit. No wonder she picks on a singer for a boy friend. And what a singer he is! Some day we might hear him singing at one of our concerts. . . . *Ruth Laminsky* of Detroit has gone and joined the Spars, and from now on a slip will be an Irish Pennant to Ruth according to the "Slanguage" of women in service. Hope we will hear more about Ruth in the near future. Her sister Alda, to reveal a secret, is good at writing news for the Motor City. I suggest she put modesty aside and tell us more about her sister. . . . Among recent celebrities of Detroit is *Miss Bertha Palewich,* daughter of the well known Dr. Palewich. She is popular not only in the Lithuanian circles, but also at the Hamtramck Senior High School. Bertha was heard playing a piano solo over radio WJBK in a skit given by her school. Te Detroiters have reason to be proud of Bertha. . . . *Lillian Gugas* of Detroit is noted first for her singing talent and second as being at the top of the list in recruiting for the LDS. Quite an accomplishment for a young mother working in a war plant and rearing two lovely little daughters. . . . Chicago does not lack Lithuanian celebrities among the younger set. There's *Miss Valeria Urbikas* who is often heard at our concerts and seen leading quartets to the tunes of the piano brought out by her nimble fingers. We heard that she made a trip to New York recently. Not lacking talent in the art of writing, we would suggest that she divulge some of her experiences through the VES. . . . Miss Volga Juska has chosen physical culture for her profession. Miss Juska is studying at the Wisconsin University, Madison, Wis. Force of habit always brings Volga back to Chicago whenever the LDS Sorority has any doings. Her late Father Stanley Juska devoted many years as a mid-west leader of that organization. . . . *Frank Stukas* and his young bride of Toronto, Canada spent their honeymoon in Chicago. They were the guests of Mr. and Mrs. A Stukas of 7125 So. Mozart, Marquette Park. Mr. and Mrs. Stukas are uncle and aunt to Frank Stukas both ways; Mr. Stukas being his father's brother and Mrs. Stukas being his mothers sister. Must have been a double welcome. . . . *Miss Ann Savukas* doesn't play the piano, she doesn't even sing, but her fingers sure do play havoc with the Vilnis typewriter. She has been popping a question to all the older ladies lately. "Will you donate something for a prize for our card party?" she asks. . . . *And a little child shall lead them.* Don't quite remember the source of this expression but just the other day I tried to count all the LDS'ers that are busy raising babies. Guess I don't have them all yet, but here are some that come to my mind: Nancy Gordon, Gertrude Slench, Bernice Guyer, Monica Cook, Estelle Malesh, Albina Batutis, Olga Jacobs, Francis Kwain, Helen Kwain, Aline Bernot, Bernice Karas, Ann Petrutis and Bertha Baron. What a family of third generation Lithuanians!

—*ME*

P. S.: If you find this column interesting and wish to have it appear occasionally in the VES, help ME by sending in news about your friends, such as: visitors, graduates, marriages, new births, or any one accomplishing something worth mentioning. Will credit-to your name if you so mention in your letter. Send to: ME, c-o Vilnis, 3116 S. Halsted St.

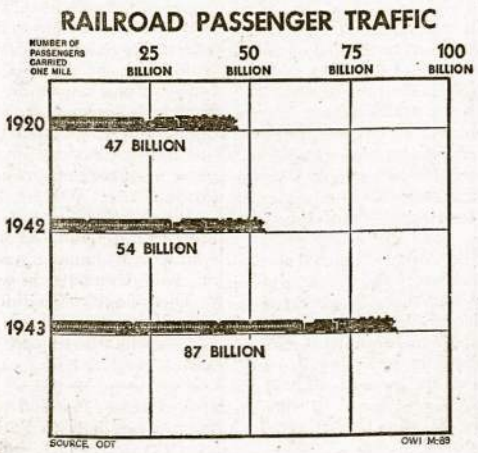

ABOUT TOWN WITH SNOOPAROUND

A LINE OF FUN FOR EVERYONE

About Town With Snooparoun

FIRST ONE—

Yep, my first one — my very first contrib in this new series of Snoops. There have been many stories written about the love-life between the poor little private and the sergeant. This is a new one on me — in poetry. Here 'tis—

I wish I was a wittle egg
Away up in a twee.
I wish I was a wittle egg
As wotten as can be—
So when a mean old Sergeant
Would start to shout at me—
I'd frow my wotten wittle self
And spatter down on he.

?——?

ROOM FOR MORE—

Remember, there's always room for more contribs. The more—the better. So, come on, youse boys and gals—and contrib.

?——?

KEEP IT SHUT—

"Where's old Four-Fingered Pete?" asked Alkali Ike, "I ain't seen him around here since I got back."

"Pete?" said the bartender. "Oh, he went up to Hyena Tongue and got jagged. Went up to a hotel winder, stuck his head in and hollered 'Fire —and, wal, everybody did!"

?——?

TIME'S CHANGE—

Old-Time Mosquito (to young mosquito): "and to think that when I was your age I could bite gals only on the face and hands."

?——?

CAMOUFLAGE—

A lovely Wac came to a limpid pool surrounded by trees. She saw no one around and decided to take off her clothing and have a refreshing swim. As she came out, she was horrified to see a young male lieutenant coming towards her. She grabbed her clothes and scurried behind a tree. Just then the lieutenant shouted: "Camouflage Company, dismissed!" and all the trees walked away!

?——?

SHE'LL LEARN—

Mistress: This food tastes terrible. Did you salt it?

New Cook: Yes'm, but I never used that brand before. It was called Epsom Salts.

?——?

MEMORIES—

How many readers can remember the date of the first appearance of Snoops? It was on July 27, 1933—just a little over 11 years ago . . . No gossip of any import really appeared until the following issues . . . One of the items had Chuck Aploskis calling the LKM'ers "Cream Puffs" at their outing at the Dunes . . . Poetry also appeared—Remember—

After the jaunt in the woods
And he couldn't produce the goods
All the King's horses
And all the King's men
Couldn't pull Tony
Garsinskas together again . .
(paging the Food Committee)

And remember the Food Committee—formed on that famous LDS jaunt to the first LDS Youth Convention at New York . . . And remember *"Little Things We Never See"* such as Al Malesh's arms around a male . . . Tex Z. drinking beer, Mary Shimkus eating ham sandwiches . . . And a comment by one Sally, who said "after an hours discussion with Al Malesh, I learned more about communism and—than I did in all the months that I knew Johnny. (One Orman) . . . Stella and Valeria Peilis, the inseparable sisters at our socials, strutting around . . . Bartender Bill Palasaitis (deceased) dancing with Ann Budro — remember . . .?

Illinois' representative-at-large Stephen A. Day and George Sylvester Viereck, convicted Nazi agent, wrote a book which became part of the Hitler propaganda in the United States. Voters should remember this and vote for Mrs. Emily Taft Douglas this November.

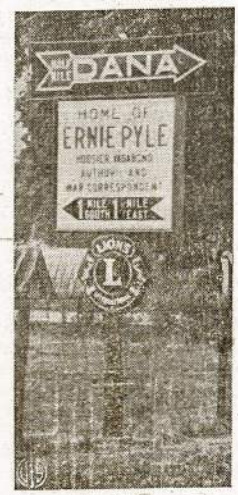

JUST AHEAD—Lions Club of Dana, Ind., has erected this sign pointing way to home of Ernie Pyle, famed Scripps - Howard - United Feature Syndicate war writer. Ernie has returned to U. S. after more than two years on war fronts. Sign refers to him as "Hoosier vagabond."